

Brusel 19. října 2023
(OR. en)

14339/23

Interinstitucionální spis:
2023/0077(COD)

ENER 556
ENV 1145
CLIMA 488
COMPET 1004
CONSOM 370
FISC 231
CODEC 1912

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	14085/23
Č. dok. Komise:	7440/23 + ADD 1
Předmět:	Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se mění nařízení (EU) 2019/943 a (EU) 2019/942 a směrnice (EU) 2018/2001 a (EU) 2019/944 s cílem zlepšit uspořádání trhu Unie s elektřinou – obecný přístup

Delegace naleznou v příloze obecný přístup Rady k výše uvedenému návrhu ve znění přijatém Radou pro dopravu, telekomunikace a energetiku dne 17. října 2023.

Tento obecný přístup, kterým byl stanoven prozatímní postoj Rady k tomuto návrhu, je východiskem pro přípravy na jednání s Evropským parlamentem.

2023/0077 (COD)

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,**kterým se mění nařízení (EU) 2019/943 a (EU) 2019/942 a směrnice (EU) 2018/2001 a (EU) 2019/944 s cílem zlepšit uspořádání trhu Unie s elektřinou**

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 194 odst. 2 uvedené smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Od září 2021 lze na trzích s elektřinou pozorovat velmi vysoké ceny a jejich kolísání. Jak uvedla Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (dále jen „agentura ACER“) ve svém posouzení uspořádání velkoobchodního trhu s elektřinou v EU z dubna 2022¹, jedná se především o důsledek vysoké ceny plynu, který se používá jako surovina při výrobě elektřiny.
- (2) Eskalace ruské vojenské agrese vůči Ukrajině, která je smluvní stranou Energetického společenství, a související mezinárodní sankce narušily od února 2022 globální trhy s energií, umocnily problém vysokých cen plynu a měly významný dopad na ceny elektřiny. Ruská invaze na Ukrajinu rovněž způsobila nejistotu ohledně dodávek dalších komodit, jako je černé uhlí a ropa, které jsou rovněž využívány zařízeními na výrobu elektřiny. To vedlo k dalšímu podstatnému zvýšení volatility cen elektřiny.

¹ Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů, Konečné posouzení uspořádání velkoobchodního trhu s elektřinou v EU vydané agenturou ACER, duben 2022.

- (3) V reakci na tuto situaci **představila Komise v říjnu 2021** [...]sdělení s názvem „**Řešení nárůstu cen energie: soubor opatření a podpor**“, které[...] obsahovalo soubor opatření, která mohou [...]Unie a její členské státy použít k řešení bezprostředního dopadu vysokých cen energie na domácnosti a podniky [...]včetně podpory příjmů, daňových úlev a opatření týkající se úspor a uskladňování zemního plynu[...] a k posílení odolnosti vůči budoucím cenovým otřesům. Ve sdělení ze dne 8. března 2022 nazvaném „REPowerEU: společná evropská akce pro cenově dostupnější, bezpečnější a udržitelnější energii“² Komise nastínila řadu dalších opatření s cílem posílit soubor nástrojů a reagovat na rostoucí ceny energie. Dne 23. března 2022 Komise rovněž zavedla dočasný režim státní podpory, který má umožnit určité subvence ke zmírnění dopadu vysokých cen energie³.

² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů REPowerEU: společná evropská akce pro cenově dostupnější, bezpečnější a udržitelnější energii, COM(2022) 108 final.

³ Sdělení Komise Dočasný krizový rámec pro opatření státní podpory na podporu hospodářství po agresi Ruska vůči Ukrajině, C 131 I/01, C/2022/1890.

- (4) Dne 18. května 2022 předložila Komise plán REPowerEU⁴, kterým byla zavedena další opatření zaměřená na úspory energie, diverzifikaci dodávek energie a urychlené zavádění energie z obnovitelných zdrojů s cílem ukončit závislost Unie na ruských fosilních palivech, včetně návrhu na zvýšení cíle Unie v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 na 45 %. Sdělení o krátkodobé intervenci na trhu s energií a dlouhodobém zlepšení uspořádání trhu s elektřinou⁵ kromě stanovení dodatečných krátkodobých opatření k řešení vysokých cen energie dále určilo potenciální oblasti pro zlepšení uspořádání trhu s elektřinou a představilo záměr posoudit tyto oblasti s **ohledem na měnící se**[...] legislativní rámec.

⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Plán REPowerEU, COM(2022)230.

⁵ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Krátkodobé intervence na trhu s energií a dlouhodobé zlepšení uspořádání trhu s elektřinou – postup, COM(2022) 236 final.

- (5) **S cílem [...] naléhavě řešit cenovou krizi a bezpečnostní problémy a řešit nárůst cen pro občany [...] přijala Unie několik právních aktů, například nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/1032, v němž se zavádí přísný režim uskladňování zemního plynu⁶, nařízení Rady (EU) 2022/1369, v němž se stanoví účinná opatření ke snížení poptávky po plynu a elektřině⁷, nařízení Rady (EU) 2022/1854⁸, v němž se zavádí režimy pro omezení cen, aby se zabránilo neočekávaným ziskům na trzích s plynem a elektřinou⁹[...] ¹⁰, a nařízení Rady (EU) 2022/2577¹¹, v němž se zavádějí opatření k urychlení povolovacích postupů pro zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů^{12 13}.**

⁶ [...]Úř. věst. L 173, 30.6.2022, s. 17.

⁷ [...]Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/1032 ze dne 29. června 2022, kterým se mění nařízení (EU) 2017/1938 a (ES) č. 715/2009, pokud jde o uskladňování zemního plynu (Text s významem pro EHP) (Úř. věst. L 173).

⁸ Nařízení Rady (EU) 2022/1854 ze dne 6. října 2022 o intervenci v mimořádné situaci s cílem řešit vysoké ceny energie (Úř. věst. L 261I, 7.10.2022, s. 1).

⁹ Nařízení Rady (EU) 2022/1369 ze dne 5. srpna 2022 o koordinovaných opatřeních ke snížení poptávky po plynu [...] (Úř. věst. L 206, 8.8.2022, s.[...] 1).

¹⁰ Nařízení Rady (EU) 2022/1854 ze dne 6. října 2022 o intervenci v mimořádné situaci s cílem řešit vysoké ceny energie (Úř. věst. L 261).

¹¹ Nařízení Rady (EU) 2022/2577 ze dne 22. prosince 2022, kterým se stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 335, 29.12.2022, s. 36).

¹² [...]Nařízení Rady (EU) 2022/1369 ze dne 5. srpna 2022 o koordinovaných opatřeních ke snížení poptávky po plynu (Úř. věst. L 206) a nařízení Rady (EU) 2022/1854 ze dne 6. října 2022 o intervenci v mimořádné situaci s cílem řešit vysoké ceny energie (Úř. věst. L 261[...]).

¹³ Nařízení Rady (EU) 2022/2577 ze dne 22. prosince 2022, kterým se stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 335, 29.12.2022, s. 36).

- (6) Dobře integrovaný trh s **energií**, který vychází z balíčku Čistá energie pro všechny Evropany přijatého v letech 2018 a 2019^{14 15} (**dále jen „balíček“**), by měl Unii umožnit těžit z hospodářských přínosů jednotného trhu s energií za běžných tržních podmínek, zajistit bezpečnost dodávek energie a udržet proces dekarbonizace. Bezpečnější, spolehlivější a účinnější provoz energetického systému rovněž zajišťuje přeshraniční propojení.

¹⁴ [...]([...] 1)[...][...]([...]) [...] [...]]

¹⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1); směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (přepřacované znění) (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82); směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2002 ze dne 11. prosince 2018, kterou se mění směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 210); nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/942 ze dne 5. června 2019, kterým se zřizuje Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (přepřacované znění) (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 22); nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou (přepřacované znění) (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 54); směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou (přepřacované znění) (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 125).

- (7) Současné uspořádání trhu s elektřinou rovněž napomohlo vzniku nových a inovativních produktů, služeb a opatření na maloobchodních trzích s elektřinou, podpořilo energetickou účinnost a využívání energie z obnovitelných zdrojů a rozšířilo možnosti výběru s cílem pomoci spotřebitelům snížit jejich účty za energii, a to i prostřednictvím malých výrobních zařízení a nově vznikajících služeb pro zajištění odezvy strany poptávky. Klíčovým prvkem našich budoucích trhů s elektřinou a elektrizační soustavy by mělo být využití potenciálu digitalizace energetického systému, například prostřednictvím aktivní účasti spotřebitelů. Zároveň je třeba respektovat volbu spotřebitelů a umožnit jim využívat výhody nejrozumnějších smluvních nabídek.
- (8) V souvislosti s energetickou krizí **však [...]** současné uspořádání trhu s elektřinou [...] rovněž odhalilo řadu významných nedostatků souvisejících s dopadem vysokých a kolísavých cen fosilních paliv na krátkodobé trhy s elektřinou, které vystavují domácnosti a podniky značnému nárůstu cen, jež se promítají do jejich účtů za elektřinu.
- (9) Rychlejší zavádění energie z obnovitelných zdrojů a čistých flexibilních technologií představuje nejudržitelnější a nákladově nejefektivnější způsob, jak strukturálně snížit poptávku po fosilních palivech pro výrobu elektřiny a po přímé spotřebě prostřednictvím elektrifikace a integrace energetického systému. Díky nízkým provozním nákladům mohou obnovitelné zdroje pozitivně ovlivnit ceny elektřiny v celé Unii a snížit přímou spotřebu fosilních paliv.
- (10) Změny uspořádání trhu s elektřinou by měly zajistit, aby výhody plynoucí z posilování zavádění energie z obnovitelných zdrojů a transformace energetiky jako celku měly spotřebitelé, včetně těch nejzranitelnějších, a v konečném důsledku je ochránily před energetickými krizemi a zabránily tomu, aby se více domácností ocitlo v pasti energetické chudoby. [...] **Tyto změny** by měly zmírnit dopad vysokých cen fosilních paliv, zejména cen plynu, na ceny elektřiny, aby domácnostem a podnikům umožnily v dlouhodobém horizontu využívat výhod cenově dostupné a bezpečné energie z udržitelných obnovitelných a nízkouhlíkových zdrojů.

- (11) Reforma uspořádání trhu s elektřinou by měla být přínosem nejen pro spotřebitele v domácnostech, ale také pro konkurenceschopnost průmyslových odvětví Unie, protože usnadní jejich možnosti investovat do čistých technologií, které potřebují ke splnění svých plánů přechodu k nulovým čistým emisím. Základem transformace energetiky v Unii musí být silná výroba využívající čisté technologie. Tyto reformy podpoří cenově dostupnou elektrifikaci průmyslu a vedoucí postavení Unie v celosvětovém měřítku, pokud jde o výzkum a inovace v oblasti čistých technologií.
- (12) Dobře fungující a účinné krátkodobé trhy jsou klíčovým nástrojem pro integraci zdrojů obnovitelné energie a flexibility na trhu a usnadňují nákladově efektivní integraci energetického systému.
- (13) Vnitrodenní trhy jsou obzvláště důležité pro integraci intermitentních obnovitelných zdrojů energie do elektrizační soustavy s nejnižšími náklady, neboť účastníkům trhu umožňují obchodovat s nedostatkem nebo přebytkem elektřiny blíže k okamžiku jejího dodání. Vzhledem k tomu, že výrobci elektřiny z intermitentních obnovitelných zdrojů energie jsou schopni přesně odhadnout svou výrobu blízko k okamžiku dodání elektřiny, je zásadní, aby měli maximální obchodní příležitosti prostřednictvím přístupu na likvidní trh, který se co nejvíce blíží době dodání elektřiny. **Uzávěrka obchodování mezi zónami na vnitrodenním trhu by proto měla být zkrácena a definována blíže reálnému času. V případě, že tato změna vede k rizikům v oblasti bezpečnosti dodávek, by provozovatelé přenosových soustav měli mít možnost požádat na základě posouzení dopadů a s výhradou schválení regulačními orgány o výjimku, aby mohli požádat o prodloužení harmonogramu provádění. Tato žádost by měla obsahovat akční plán s konkrétními kroky k zavedení nové uzavěrky obchodování na vnitrodenním trhu.**

- (14) Je proto důležité, aby se vnitrodenní trhy přizpůsobily účasti technologií, které využívají intermitentní obnovitelné zdroje energie, jako je solární a větrná **energie**, jakož i účasti odezvy[...] strany poptávky a ukládání **energie**. Likvidita vnitrodenních trhů by se měla zlepšit sdílením evidence příkazů mezi organizátory trhu v nabídkové zóně, a to i v případě, že jsou kapacity mezi zónami nastaveny na nulu nebo po uzávěrce obchodování na vnitrodenním trhu. **Aby bylo zajištěno, že nominovaní organizátoři trhu s elektřinou budou sdílet evidenci příkazů v denním a vnitrodenním časovém rámci, měli by nominovaní organizátoři zadávat všechny příkazy do systému jednotného propojení denních a vnitrodenních trhů a neměli by organizovat obchodování s denními a vnitrodenními produkty nebo produkty s podobnými vlastnostmi mimo jednotné propojení denních a vnitrodenních trhů. S cílem řešit inherentní riziko diskriminace při obchodování s denními a vnitrodenními produkty v rámci jednotného propojení denních a vnitrodenních trhů i mimo ně a následného úbytku likvidity na unijních propojených trzích s elektřinou by se tato povinnost měla vztahovat na nominované organizátory trhu s elektřinou, na podniky, které vykonávají nad některým nominovaným organizátorem trhu s elektřinou přímo nebo nepřímo kontrolu nebo uplatňují ve vztahu k němu jakékoli právo, a na podniky, které jsou pod přímou či nepřímou kontrolou nominovaného organizátora trhu s elektřinou.** Kromě toho by uzávěrka obchodování na vnitrodenním trhu s elektřinou měla být stanovena blíže době dodání, aby se maximalizovaly příležitosti účastníků trhu k obchodování s nedostatkem a přebytkem elektřiny a přispělo se k lepšímu začlenění intermitentních obnovitelných zdrojů energie do elektrizační soustavy.
- (15) Snížením minimální velikosti nabídky by krátkodobé trhy s elektřinou dále měly zajistit, aby se malí poskytovatelé služeb flexibility mohli účastnit obchodování na trhu.

- (16) K zajištění účinné integrace elektřiny vyrobené z intermitentních obnovitelných zdrojů energie a v zájmu snížení potřeby výroby elektřiny z fosilních paliv v [...] **situacích, kdy je krize cen elektřiny**, [...] by měli mít provozovatelé přenosových soustav možnost navrhnout produkt pro snížení spotřeby ve špičkách umožňující **další** odezvu strany poptávky s **cílem** přispět ke snížení [...] spotřeby v elektrizační soustavě[...]. **Produkt pro snížení spotřeby ve špičkách by jako takový měl kromě toho, že přispěje ke snížení velkoobchodních cen elektřiny, přispět k [...] [...] bezpečnosti dodávek během krize cen elektřiny.** Jelikož cílem produktu pro snížení spotřeby ve špičkách je snížit a přesunout spotřebu elektřiny, měl by být rozsah tohoto produktu omezen na odezvu [...] strany poptávky. **Jelikož se má tento produkt používat pouze v omezených situacích, kdy je krize cen elektřiny, může se jeho [...] obstarávání uskutečnit až jeden týden před uvolněním dalších kapacit odezvy strany poptávky.** Provozovatelé přenosových soustav by měli být schopni[...] produkt pro snížení spotřeby [...] **ve špičkách aktivovat na základě prognózy poptávky.** Případně by mělo být možné, aby byl produkt pro snížení spotřeby ve špičkách aktivován automaticky v rámci denního trhu na základě ceny energie přislíbené při obstarávání [...] kapacity na snížení poptávky. Aby bylo možné ověřit objemy aktivovaného snížení poptávky, měl by provozovatel přenosové soustavy použít výchozí hodnotu odrážející očekávanou spotřebu elektřiny bez aktivace produktu pro snížení spotřeby ve špičkách.

- (17) Spotřebitelé jsou postupně vybavováni inteligentními měřicími systémy, aby se mohli aktivně účastnit na trzích s elektřinou a byla zajištěna flexibilita trhů. V řadě členských států je však zavádění inteligentních měřicích systémů stále pomalé. V případech, kdy inteligentní měřicí systémy dosud nejsou instalovány nebo pokud neposkytují dostatečnou úroveň granularity dat, by provozovatelé přenosových a distribučních soustav měli mít možnost využívat údaje z vyhrazených [...] **měřicích** zařízení pro sledování a zúčtování služeb flexibility, jako je odezva strany poptávky a ukládání energie. Umožnění používání údajů z vyhrazených [...] **měřicích** zařízení pro sledování a zúčtování by mělo usnadnit aktivní účast spotřebitelů na trhu a rozvoj jejich odezvy strany poptávky. Používání údajů z těchto vyhrazených [...] **měřicích** zařízení by mělo podpořit požadavky na kvalitu těchto údajů.
- (18) Toto nařízení stanoví právní základ pro zpracování osobních údajů v [...] **souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679**¹⁶. Členské státy by měly zajistit, aby byly splněny všechny zásady a povinnosti v oblasti ochrany osobních údajů stanovené v [...] **nařízení (EU) 2016/679**, včetně minimalizace údajů. Pokud lze cílů této směrnice dosáhnout bez zpracování osobních údajů, měli by [...] **správci údajů** využívat anonymizované a agregované údaje.

¹⁶ **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).**

- (19) Spotřebitelé a dodavatelé potřebují účinné a účelné dlouhodobé trhy, aby pokryli své dlouhodobé cenové riziko a snížili závislost na krátkodobých cenách. Aby se zajistilo, že zákazníci v celé [...] **Unii mohou** plně využívat výhod integrovaných trhů s elektřinou a hospodářské soutěže v celé Unii, mělo by se fungování trhu Unie s elektřinou zlepšit zřízením regionálních virtuálních uzlů s cílem překonat stávající roztržitost trhu a nízkou likviditu mnoha nabídkových zón. Regionální virtuální uzly by měly pokrývat více nabídkových zón a zároveň zajišťovat odpovídající cenovou korelaci. Některé nabídkové zóny nemusí být pokryty **regionálním** virtuálním uzlem, pokud jde o přispění k referenční ceně uzlu. Účastníci trhu z těchto nabídkových zón by však měli mít i nadále možnost prostřednictvím centra získat zajištění.
- (19a) **Za účelem zajištění jednotných podmínek pro provádění tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci s cílem stanovit podrobná pravidla týkající se koncepce dlouhodobého trhu Unie s elektřinou, pokud jde o zřizování regionálních virtuálních uzlů. Aby byly zajištěny synergie se stávajícím regulačním rámcem, mělo by být svěřené prováděcí pravomoci podle článku 59 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943¹⁷ rozšířeno tak, aby zahrnovalo i aspekty nezbytné pro zřízení virtuálních uzlů. Před výkonem těchto prováděcích pravomocí by Komise měla provést posouzení dopadů. V relevantních případech by posouzení dopadů a prováděcí akt měly zohlednit provádění již existujících mezivládních dohod týkajících se přeshraničního společného vlastnictví elektráren. Tyto prováděcí pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011.**

¹⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 54).

- (20) Virtuální uzly by měly odrážet agregovanou cenu několika nabídkových zón a poskytovat referenční cenu, kterou by organizátoři trhu měli používat k nabízení termínovaných zajišťovacích produktů. V tomto rozsahu by virtuální uzly neměly být chápány jako subjekty, které sjednávají nebo provádějí transakce. Poskytováním referenčního cenového indexu by regionální virtuální uzly měly umožnit sdružování likvidity a poskytnout účastníkům trhu lepší možnosti zajištění.
- (21) Za účelem posílení možností účastníků trhu v oblasti zajištění by měla být rozšířena úloha jednotné platformy pro přidělování zřízené v souladu s nařízením Komise (EU) 2016/1719¹⁸. Jednotná platforma pro přidělování by měla nabízet obchodování s dlouhodobými finančními přenosovými právy mezi různými nabídkovými zónami a regionálními virtuálními uzly. Příkazy zadané účastníky trhu ve vztahu k finančním přenosovým právům [...] **by měly** být spárovány souběžným přidělením dlouhodobé kapacity mezi zónami. Toto párování a přidělení by mělo být prováděno pravidelně, aby se zajistila dostatečná likvidita, a tím i účinné možnosti zajištění pro účastníky trhu. Dlouhodobá přenosová práva by měla být vydávána s častými splatnostmi, které mohou být [...]od jednoho měsíce do alespoň tří let dopředu[...], aby byla sladěna s typickým časovým horizontem zajištění účastníků trhu. Jednotná platforma pro přidělování by měla podléhat monitorování a vymáhání, aby bylo zajištěno řádné plnění jejích úkolů.

¹⁸ **Nařízení Komise (EU) 2016/1719 ze dne 26. září 2016, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity na dlouhodobém trhu (Úř. věst. L 259, 27.9.2016, s. 42).**

- (22) Sít'ové tarify by měly provozovatele přenosových a distribučních soustav motivovat k využívání služeb flexibility prostřednictvím dalšího vývoje inovativních řešení pro optimalizaci stávající sítě a pořizování služeb flexibility, zejména odezvy strany poptávky nebo skladování. Za tímto účelem by měly být sít'ové tarify navrženy tak, aby zohledňovaly provozní a kapitálové výdaje provozovatelů soustav nebo účinnou kombinaci, aby mohli elektrizační soustavu provozovat nákladově efektivním způsobem.
- Požadavek na to, aby ceny odrážely náklady, by neměl omezovat možnost efektivního přerozdělování nákladů v případech, kdy se uplatňují sít'ové poplatky podle místa nebo času.** To by dále přispělo k integraci obnovitelných zdrojů energie s nejnižšími náklady pro elektrizační soustavu a umožnilo by konečným zákazníkům zhodnotit jejich flexibilní řešení.

- (23) Mořské obnovitelné zdroje energie, jako je větrná energie na moři, obnovitelná energie z moří a plovoucí fotovoltaické elektrárny, budou hrát zásadní úlohu při budování energetického systému, který je z velké části založen na obnovitelných zdrojích energie, a při zajišťování klimatické neutrality do roku 2050. Existují však značné překážky pro jejich širší a účinné zavádění, které brání masivnímu rozšíření potřebnému k dosažení těchto cílů. Podobné překážky by mohly v budoucnu vzniknout i u jiných mořských technologií. Mezi tyto překážky patří investiční rizika spojená s jedinečnou topografickou situací hybridních projektů na moři spojených s více než jedním trhem **v nabídkové zóně na moři. Tyto překážky je důležité včas a účinně odstraňovat.** Aby se snížilo investiční riziko pro zhotovitele těchto projektů na moři a zajistilo se, že projekty v nabídkové zóně na moři budou mít plný přístup na okolní trhy, měli by provozovatelé přenosových soustav zaručit přístup projektů na moři [...] **nacházejících se v nabídkové zóně na moři ke kapacitě příslušného hybridního propojovacího vedení pro všechny obchodní intervaly až do výše kapacity dohodnuté v dohodě o připojení, a vyloučit tak potenciálně předimenzovanou kapacitu.** Pokud jsou dostupné přenosové kapacity sníženy do té míry, že celé množství vyrobené elektřiny, které by jinak projekt na moři mohl vyvážet, nemůže být dodáno na trh, mělo by být provozovateli přenosové soustavy nebo provozovatelům odpovědným za nutnost omezit kapacitu v budoucnu umožněno kompenzovat provozovateli projektu na moři úměrné využití příjmu z přetížení. Tato kompenzace **by měla vyvážit snížené příjmy provozovatelů zařízení na výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů na moři v důsledku tohoto omezení přístupu k propojeným trhům a** měla by souviset pouze s výrobní kapacitou dostupnou na trhu, která může záviset na počasí a nezahrnuje odstávky a údržbu projektu na moři. **Kompenzace v případě chybějícího přístupu k přenosové soustavě by neměla být vykládána jako přednostní nasazení. Kromě toho by nikdy nemělo docházet k dvojí kompenzaci za stejné riziko, které je pokryto podle tohoto ustanovení, například pokud je dané riziko již pokryto na základě rozdílové smlouvy nebo jiného relevantního režimu podpory.** Podrobnosti, včetně podmínek, za nichž může opatření pozbýt platnosti, **jako je existence dostatečné poptávky v nabídkové zóně na moři nebo přímý přístup k dostatečnému počtu trhů umožňující riziko eliminovat, jakož i řešení překážek,** budou vymezeny v prováděcím **aktu, případně i prostřednictvím změn nařízení Komise (EU) 2015/1222.**

- (24) Na velkoobchodním denním trhu se nejprve nasazují elektrárny s nižšími mezními náklady, avšak cena, kterou obdrží všichni účastníci trhu, je stanovena podle poslední elektrárny potřebné k pokrytí poptávky, což je elektrárna s nejvyššími mezními náklady po zúčtování trhu. V této souvislosti energetická krize ukázala, že prudký nárůst cen plynu a černého uhlí se může promítnout do výjimečného a trvajícího růstu cen, za které plynové a uhelné elektrárny nabízejí elektřinu na velkoobchodním denním trhu. To zase vedlo k mimořádně vysokým cenám na denním trhu v celé Unii, neboť plynové a uhelné elektrárny jsou často elektrárnami s nejvyššími mezními náklady potřebnými k uspokojení poptávky po elektřině.
- (25) Vzhledem k úloze ceny na denním trhu jako referenční hodnoty pro stanovení ceny na jiných velkoobchodních trzích s elektřinou a ke skutečnosti, že všichni účastníci trhu obdrží zúčtovací cenu, zaznamenaly technologie s výrazně nižšími mezními náklady trvale vysoké příjmy.
- (26) Má-li být dosaženo cílů Unie v oblasti dekarbonizace a cílů plánu REPowerEU, aby se stala energeticky nezávislejší, musí Unie výrazně urychlit zavádění obnovitelných zdrojů. S ohledem na investiční potřeby nezbytné k dosažení těchto cílů by trh měl zajistit vytvoření dlouhodobého cenového signálu.
- (27) V tomto rámci by členské státy měly usilovat o vytvoření správných tržních podmínek pro dlouhodobé tržní nástroje, jako jsou smlouvy o nákupu elektřiny. Smlouvy o nákupu elektřiny jsou dvoustranné smlouvy o nákupu mezi výrobcí a odběrateli elektřiny. Poskytují zákazníkovi dlouhodobou cenovou stabilitu a výrobcí nezbytnou jistotu, kterou potřebuje k přijetí investičního rozhodnutí. Nicméně pouze několik členských států má aktivní trhy se smlouvami o nákupu elektřiny a výběr kupujících je obvykle omezen na velké společnosti, v neposlední řadě proto, že smlouvy o nákupu elektřiny čelí řadě překážek, zejména v tom, že je u těchto dlouhodobých smluv obtížné pokrýt riziko platební neschopnosti kupujících. Členské státy by měly při stanovování politik k dosažení cílů dekarbonizace energetiky stanovených v jejich integrovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu zohlednit potřebu vytvořit dynamický trh se smlouvami o nákupu elektřiny.

- (28) [...] **V souladu se** směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001¹⁹ mají členské státy posoudit regulační a administrativní překážky pro dlouhodobé smlouvy o nákupu elektřiny z obnovitelných zdrojů, odstranit[...] neodůvodněné překážky a podporovat využívání těchto dohod. Kromě toho mají členské státy popsat politiky a opatření usnadňující přijímání smluv o nákupu elektřiny z obnovitelných zdrojů ve svých integrovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu. Aniž je dotčena povinnost podávat zprávy o regulačním rámci ovlivňujícím trh se smlouvami o nákupu elektřiny, měly by členské státy zajistit, aby nástroje ke snížení finančních rizik spojených s neplněním dlouhodobých platebních závazků kupujícího v rámci smluv o nákupu elektřiny byly přístupné společnostem, které čelí překážkám vstupu na trh se smlouvami o nákupu elektřiny a nejsou ve finančních obtížích[...]. **Pokud nejsou přístupné nebo dostatečně přístupné soukromé záruky**, mohly by se členské státy rozhodnout zřídit systém záruk za tržní ceny. **V takovém případě** by členské státy měly přijmout ustanovení, která zabrání snížení likvidity na trzích s elektřinou, například využíváním finančních smluv o nákupu elektřiny. **Mohly by se rozhodnout, že usnadní agregaci poptávky po smlouvách o nákupu elektřiny od zákazníků, kteří se individuálně potýkají s překážkami při vstupu na trh s těmito smlouvami, ale společně mohou výrobcům poskytnout, pokud jde o uvedené smlouvy, atraktivní nabídku.** Členské státy by neměly poskytovat podporu smlouvám o nákupu elektřiny, na jejichž základě se kupuje elektřina vyrobená z fosilních paliv. Přestože základním přístupem by měla být nediskriminace mezi spotřebiteli, členské státy by se mohly rozhodnout zaměřit tyto nástroje na konkrétní kategorie spotřebitelů, přičemž by uplatňovaly objektivní a nediskriminační kritéria. V tomto rámci by členské státy měly zohlednit potenciální úlohu [...] **facilit** poskytovaných na úrovni Unie, například Evropskou investiční bankou (dále jen „EIB“).

¹⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82).

- (29) Členské státy mají k dispozici několik nástrojů na podporu rozvoje trhů se smlouvami o nákupu elektřiny při navrhování a přidělování veřejné podpory. Pokud by bylo zhotovitelům projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, kteří se účastní veřejného výběrového řízení, umožněno vyhradit část výroby k prodeji prostřednictvím smluv o nákupu elektřiny, přispělo by se tím k rozvoji a růstu trhů se smlouvami o nákupu elektřiny. Kromě toho by členské státy měly v rámci těchto hodnocení výběrových řízení usilovat o uplatňování kritérií, která budou motivovat k přístupu na trh se smlouvami o nákupu elektřiny subjekty, jež čelí překážkám vstupu na tento trh, jako jsou malé a střední podniky, přičemž by měly upřednostňovat uchazeče, kteří předloží závazek podepsat smlouvu o nákupu elektřiny ve vztahu k části elektřiny vyrobené v projektu od jednoho nebo několika potenciálních kupujících, kteří se potýkají s obtížemi při přístupu na trh se smlouvami o nákupu elektřiny.
- (29a) **Členské státy by měly věnovat zvláštní pozornost přeshraničním smlouvám o nákupu elektřiny a odstranit neodůvodněné překážky, které s nimi specificky souvisejí, a bez diskriminace umožnit spotřebitelům v členských státech s omezenou kapacitou přístup k energii vyrobené v jiných regionech.**
- (30) Pokud se členské státy rozhodnou podporovat z veřejných prostředků [...] investice [...] **prostřednictvím** [...] „režimů přímé podpory cen“ [...] do **nových zařízení** pro výrobu elektřiny z nízkouhlíkových nefosilných paliv za účelem dosažení cílů Unie v oblasti dekarbonizace, měly by být tyto režimy strukturovány formou dvousměrných rozdílových smluv, aby kromě záruky příjmů zahrnovaly omezení horní hranice tržních příjmů dotčených výrobních zařízení. **Povinnost podle tohoto nařízení by se měla vztahovat pouze na podporu investic do nových výroben elektřiny, nicméně členské státy se mohou rozhodnout, že poskytnou režimy podpory ve formě dvousměrných rozdílových smluv také na nové investice zaměřené na podstatnou modernizaci stávajících výroben elektřiny nebo na podstatné zvýšení jejich kapacity nebo prodloužení jejich životnosti. [...]**

- (30a) **V zájmu zajištění právní jistoty a předvídatelnosti by se povinnost strukturovat režimy přímé podpory prostřednictvím dvousměrných rozdílových smluv měla vztahovat pouze na smlouvy v rámci režimů přímé cenové podpory pro investice do nové výroby uzavřené po uplynutí tří let ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost. Uvedené přechodné období pro hybridní aktiva na moři připojená ke dvěma nebo více nabídkovým zónám by vzhledem ke složitosti těchto projektů mělo být pět let.**
- (30b) **Povinností využívat dvousměrné rozdílové smlouvy není dotčen čl. 6 odst. 1 směrnice (EU) 2018/2001.**
- (30c) **I když toto nařízení mění čl. 4 odst. 3 druhý pododstavec směrnice (EU) 2018/2001, zbývající ustanovení článku 4 uvedené směrnice, v němž se stanoví zásady koncepce režimů podpory pro energii z obnovitelných zdrojů, zůstávají použitelná v plném rozsahu.**
- (31) [...]Dvousměrné rozdílové smlouvy by zajistily, že příjmy výrobců využívajících veřejnou podporu, které pocházejí z nových investic do výroby elektřiny, budou méně závislé na kolísavých cenách výroby elektřiny z fosilních paliv, která obvykle určuje cenu na denním trhu.

(31a) Na režimy přímé cenové podpory ve formě dvousměrných rozdílových smluv by se měly vztahovat zásady koncepce v souladu s tímto nařízením. Při posuzování těchto dvousměrných rozdílových smluv podle pravidel státní podpory by Komise měla ověřit soulad s ustanoveními práva Unie, která jsou neoddělitelně spjata s pravidly státní podpory, jako jsou zásady koncepce dvousměrných rozdílových smluv obsažené v tomto nařízení. V rámci koncepce těchto dvousměrných rozdílových smluv by měly být zachovány pobídky pro dané výrobny, aby účinně fungovaly a podílely se na trzích s elektřinou, zejména s cílem zohlednit situaci na trhu. Ve svém posouzení by Komise měla zajistit, aby koncepce dvousměrných rozdílových smluv nevedla k narušení hospodářské soutěže. Komise by měla zejména zajistit, aby rozdělení příjmů podnikům nenarušovalo rovné podmínky na vnitřním trhu, zejména v případech, kdy nelze použít soutěžní nabídkové řízení. Dvousměrné rozdílové smlouvy by se mohly lišit, pokud jde o dobu trvání, a mohly by zahrnovat mimo jiné rozdílové smlouvy založené na fyzické produkci, kde by byla uvedena jedna nebo několik realizačních cen, minimální cenu nebo rozdílové smlouvy založené na kapacitě či na referenčních příjmech. Povinnost používat dvousměrné rozdílové smlouvy se nevztahuje na režimy podpory, které nejsou přímo spojeny s výrobou elektřiny, jako je ukládání, a které nevyužívají přímou podporu cen, jako je investiční podpora, mimo jiné ve formě poskytování přímých grantů, daňových opatření nebo zelených osvědčení.

- (32) Vzhledem k tomu, že omezení týkající se stanovení režimů přímé podpory cen ve formě dvousměrných rozdílových smluv zužuje množství typů režimů přímé podpory cen, které členské státy [...] **mohou** přijmout, pokud jde o obnovitelné zdroje energie, režimy by měly být omezeny na nízkouhlíkové nefosilní technologie s nízkými a stabilními provozními náklady a na technologie, které obvykle neposkytují flexibilitu elektrizační soustavě, přičemž by měly být vyloučeny technologie, které jsou v počátečních fázích uvádění na trh. To je nezbytné k zajištění toho, aby nebyla ohrožena hospodářská životaschopnost výrobních technologií s vysokými mezními náklady, a k zachování pobídek pro technologie, které mohou elektrizační soustavě nabídnout flexibilitu, aby podávaly nabídky na trhu s elektřinou na základě svých nákladů příležitosti. Omezení týkající se stanovení režimů přímé podpory cen ve formě dvousměrných rozdílových smluv by se navíc nemělo vztahovat na nově vznikající technologie, u nichž mohou mít jiné typy režimů přímé podpory cen lepší předpoklady k podpoře jejich využívání. Tímto omezením by neměla být dotčena případná výjimka pro malá zařízení a demonstrační projekty podle [...] **směrnice (EU) 2018/2001** [...] a měla by být zohledněna specifika společenství pro obnovitelné zdroje v souladu s [...] uvedenou směrnicí.
- (33) S ohledem na potřebu poskytnout [...] výrobcům regulační jistotu by se povinnost členských států uplatňovat režimy přímé podpory cen pro výrobu elektřiny v podobě dvousměrných rozdílových smluv měla vztahovat pouze na [...] investice [...] **do nových zařízení pro výrobu** elektřiny ze zdrojů uvedených v bodě odůvodnění uvedeném výše.

- (34) Díky stanovení horní hranice tržních příjmů by režimy přímé podpory cen v podobě dvousměrných rozdílových smluv měly být dalším zdrojem příjmů pro členské státy v obdobích vysokých cen energie. Aby se dále zmínil dopad vysokých cen elektřiny na účty spotřebitelů za energii, měly by členské státy zajistit, že z příjmů výrobců, na něž se vztahují režimy přímé podpory cen ve formě dvousměrných rozdílových smluv, **nebo ekvivalentu těchto příjmů ve finanční hodnotě**, budou mít prospěch [...] **koneční zákazníci. Při rozdělování příjmů domácnostem by členské státy měly mít zejména možnost zvýhodňovat zranitelné zákazníky. S ohledem na širší přínosy pro odběratele elektřiny vyplývající z investic do energie z obnovitelných zdrojů, energetické účinnosti a zavádění nízkouhlíkové energie by členské státy měly mít rovněž možnost využít příjmy z dvousměrné rozdílové smlouvy nebo ekvivalent těchto příjmů ve finanční hodnotě k financování investic zaměřených na snížení nákladů na elektřinu pro konečné zákazníky a využít tyto příjmy nebo ekvivalent těchto příjmů ve finanční hodnotě k financování nákladů na režimy přímé podpory cen[...].** Přerozdělení příjmů by mělo být provedeno tak, aby bylo zajištěno, že [...] **zákazníci** budou stále do určité míry vystaveni cenovému signálu a v době vysokých cen sníží svou spotřebu nebo ji přesunou do období nižších cen (což jsou obvykle období s vyšším podílem výroby energie z obnovitelných zdrojů). **Členské státy by zejména měly mít možnost zvážit spotřebu mimo špičku, aby zůstaly zachovány pobídky k flexibilitě.** Členské státy by měly zajistit, aby přerozdělováním příjmů konečným spotřebitelům elektřiny nebyly dotčeny rovné podmínky a hospodářská soutěž mezi různými dodavateli. **Tyto zásady by neměly být povinné pro příjmy plynoucí ze smluv v rámci režimů přímé cenové podpory uzavřených přede dnem použitelnosti povinnosti využívat dvousměrné rozdílové smlouvy. Členské státy mohou případně rozdělovat příjmy z dvousměrných rozdílových smluv, aniž by to znamenalo regulaci maloobchodních cen podle článku 5 směrnice (EU) 2019/944.**

- (35) Dále by členské státy měly zajistit, aby režimy přímé podpory cen, bez ohledu na jejich formu, nenarušovaly účinné, konkurenceschopné a likvidní fungování trhů s elektřinou a zachovaly pobídky, které motivují výrobce reagovat na tržní signály, zejména zastavit výrobu, pokud jsou ceny elektřiny nižší než jejich provozní náklady, a které motivují konečné zákazníky snižovat spotřebu, jsou-li ceny elektřiny vysoké. Členské státy by měly zajistit, aby režimy podpory nepředstavovaly překážku pro rozvoj obchodních smluv, jako jsou smlouvy o nákupu elektřiny.
- (36) Dvousměrné rozdílové smlouvy a smlouvy o nákupu elektřiny se tak vzájemně doplňují při prosazování transformace energetiky a přinášení výhod obnovitelné a nízkouhlíkové energie spotřebitelům. Při dodržení požadavků stanovených v [...] **tomto nařízení** by členské státy měly mít možnost rozhodnout, které nástroje použijí k dosažení svých cílů v oblasti dekarbonizace. Soukromí investoři prostřednictvím smluv o nákupu elektřiny přispívají k dalšímu zavádění obnovitelné a nízkouhlíkové energie a zároveň dlouhodobé fixaci nízkých a stabilních cen elektřiny. Stejně tak prostřednictvím dvousměrných rozdílových smluv dosahují stejného cíle veřejné subjekty jménem spotřebitelů. Oba nástroje jsou nezbytné k dosažení cílů Unie týkajících se dekarbonizace prostřednictvím zavádění obnovitelné a nízkouhlíkové energie a zároveň k dosažení přínosů nízkonákladové výroby elektřiny pro spotřebitele.

- (37) Urychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie vyžaduje rostoucí dostupnost flexibilních řešení, aby byla zajištěna jejich integrace do sítě a aby se elektrizační soustava a rozvodná síť mohly přizpůsobit proměnlivosti výroby a spotřeby elektřiny v různých časových horizontech. **V zájmu podpory nefosilní flexibility** by regulační orgány **nebo jiné orgány či subjekty určené členským státem** měly pravidelně posuzovat potřebu flexibility v elektrizační soustavě na základě vstupů od provozovatelů přenosových a distribučních soustav a **uvedené posouzení by mělo doplňovat zprávy o flexibilitě vnitrostátních energetických systémů v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999²⁰**. Posouzení potřeb flexibility elektrizační soustavy by mělo zohlednit všechny stávající a plánované investice, [...]včetně stávajících výrobních zařízení, která dosud nejsou připojena k síti[...], do zdrojů flexibility, jako je flexibilní výroba elektřiny, propojovací vedení, [...]odezva strany poptávky, ukládání energie nebo výroba obnovitelných paliv, s ohledem na potřebu dekarbonizovat energetický systém. Na tomto základě by členské státy měly vymezit vnitrostátní cíl v oblasti nefosilní flexibility, jako je odezva strany poptávky[...] a ukládání **energie**, což by se mělo rovněž odrazit v jejich integrovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu.

²⁰ **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1).**

- (38) K dosažení **orientačního** vnitrostátního cíle v oblasti nefosilní flexibility, jako je odezva [...] strany poptávky a investiční potřeby v oblasti ukládání **energie**, **a v případech, kdy se potřeby flexibility neřeší odstraněním překážek na trhu a stávajících investic**, mohou členské státy **uplatňovat režimy podpory nefosilní flexibility spočívající v platbách za dostupnou kapacitu nefosilní flexibility**. [...] [...]
- (39) [...] ²¹
- (40) [...]

²¹ [...]

(40a) Vzhledem k tomu, že na vnitřní trh s elektřinou mohou mít významný dopad nekoordinované kapacitní mechanismy, byl v balíčku opatření týkajících se čisté energie zaveden komplexní rámec pro lepší posouzení potřeby kapacitních mechanismů a zlepšení jejich koncepce. Bez ohledu na nutnost omezit narušení hospodářské soutěže a vnitřního trhu mohou kapacitní mechanismy společně s vhodným regulačním rámcem hrát významnou úlohu při zajišťování přiměřenosti zdrojů, zejména během přechodu na bezuhlíkový systém a pro účely nedostatečně propojených energetických systémů. Přestože by tedy kapacitní mechanismy neměly být nadále považovány za krajní opatření, jejich nezbytnost a koncepce by měly být pravidelně posuzovány s ohledem na vyvíjející se regulační rámec a tržní podmínky. Ukázalo se však, že postup pro přijetí kapacitních mechanismů je složitý. V zájmu nalezení případných možností, jak postup uplatňování kapacitního mechanismu zefektivnit a zjednodušit, a zajištění toho, že členské státy budou moci včas řešit potíže s přiměřeností při současném poskytnutí nezbytných kontrol s cílem předcházet poškozování vnitřního trhu, by proto Komise měla urychleně předložit komplexní zprávu, v níž tyto možnosti posoudí. V této souvislosti by Komise případně měla požádat agenturu, aby upravila metodiku pro evropské posouzení přiměřenosti zdrojů v souladu s platným postupem. Po konzultaci s členskými státy by Komise měla případně předložit návrhy na zjednodušení a zefektivnění postupu pro posuzování kapacitních mechanismů, a to nejpozději 3 měsíce po vstupu tohoto nařízení v platnost.

- (41) Připojení nových výrobních a odběrných zařízení, zejména zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů, je často komplikováno průtahy v postupech pro připojení k síti. Jedním z důvodů těchto průtahů je nedostatek dostupné kapacity sítě v místě zvoleném investorem, což znamená, že bezpečné připojení zařízení k soustavě vyžaduje rozšíření nebo posílení sítě. Nový požadavek, aby provozovatelé elektrizačních soustav, a to jak na úrovni přenosu, tak na úrovni distribuce, zveřejňovali a aktualizovali informace o kapacitě sítě dostupné v oblastech jejich působení, by přispěl k rozhodování investorů na základě informací o dostupnosti kapacity sítě v rámci soustavy, a tím i k požadovanému urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů.
- (42) Kromě toho by provozovatelé přenosových a distribučních soustav měli uživatelům soustavy poskytovat jasné a transparentní informace o stavu a vyřizování jejich žádostí o připojení, aby se vyřešil problém dlouhého čekání na odpovědi týkající se žádostí o připojení. Provozovatelé přenosových a distribučních soustav by měli [...]tyto informace poskytnout do tří měsíců od podání žádosti.
- (43) Během energetické krize byli spotřebitelé vystaveni extrémně kolísavým velkoobchodním cenám energie a měli omezené možnosti zapojit se do trhu s energií. V důsledku toho se mnoho domácností potýká s obtížemi při placení svých účtů. Nejvíce zasaženi jsou zranitelní spotřebitelé a osoby trpící energetickou chudobou²², nicméně problémům se nevyhnuly ani domácnosti se středními příjmy. Je proto důležité aktualizovat práva a ochranu spotřebitelů, aby spotřebitelé mohli těžit z transformace energetiky, oddělit své účty za elektřinu od krátkodobých pohybů cen na trzích s energií a vyvážit rizika mezi dodavateli a spotřebiteli.

²² Určité skupiny jsou více ohroženy energetickou chudobou nebo jsou náchylnější k nepříznivým dopadům energetické chudoby, například ženy, osoby se zdravotním postižením, starší osoby, děti a osoby menšinového rasového nebo etnického původu.

- (44) Spotřebitelé by měli mít přístup k široké škále nabídek, aby si mohli vybrat smlouvu podle svých potřeb. Dodavatelé však svou nabídku zúžili, smlouvy s fixní cenou jsou vzácné a výběr nabídek je omezený. Spotřebitelé by měli mít vždy možnost zvolit si dostupnou pevnou cenu a smlouvu na dobu určitou a dodavatelé by neměli jednostranně měnit obchodní podmínky dříve, než skončí platnost takové smlouvy. **To nemění nic na skutečnosti, že smlouvy s dynamickým určováním ceny mají i nadále zásadní význam a že stále větší pronikání obnovitelných zdrojů energie může spotřebitelům pomoci snížit jejich účty za energii. Členské státy by měly mít možnost osvobodit dodavatele, kteří nabízejí pouze smlouvy s dynamickým určováním ceny, od povinnosti nabízet smlouvy za pevnou cenu a na dobu určitou za předpokladu, že to nebude mít negativní dopad na hospodářskou soutěž a zůstane zachován dostatečný výběr smluv za pevnou cenou a na dobu určitou.**
- (45) Pokud dodavatelé své portfolio elektřiny dostatečně nezajistí, změny velkoobchodních cen elektřiny je mohou finančně ohrozit a v důsledku selhání dodavatelů jsou náklady přenášeny na spotřebitele a další uživatele sítě. Proto by mělo být zajištěno, aby byli dodavatelé nabízející smlouvy s pevně stanovenou cenou náležitě zajištěni. Vhodná zajišťovací strategie by měla zohledňovat přístup dodavatelů k jejich vlastní výrobě elektřiny a její kapitalizaci, jakož i jejich vystavení změnám velkoobchodních tržních cen. **Existenci vhodných zajišťovacích strategií lze zajistit za pomoci obecných pravidel, nad jejichž dodržováním je vykonáván dohled, aniž by byl proveden zvláštní přezkum postojů nebo strategií jednotlivých dodavatelů. Nástroji využívanými k posouzení zajišťovacích strategií dodavatelů by mohly být zátěžové testy a požadavky na dodavatele ohledně podávání zpráv.**

- (46) Spotřebitelé by měli mít možnost zvolit si dodavatele, který jim nabízí cenu a službu, které nejlépe vyhovují jejich potřebám. Pokrok v technologii měření a dílčího měření v kombinaci s informačními a komunikačními technologiemi znamená, že je v současnosti technicky možné mít více dodavatelů pro jedny prostory. Pokud si to zákazníci přejí, mělo by jim být umožněno těchto možností využít k výběru samostatného dodavatele, zejména pokud jde o elektřinu k napájení spotřebičů, jako jsou tepelná čerpadla nebo elektrická vozidla, které mají obzvláště vysokou spotřebu nebo které jsou rovněž schopny automaticky změnit spotřebu elektřiny v reakci na cenové signály. [...] **Za tímto účelem by mělo být zákazníkům umožněno mít ve svých odběrových místech pro jediné místo připojení více než jeden bod měření a účtování, což by umožnilo, aby různé spotřebiče byly měřeny a dodávány samostatně. Body měření by měly být od sebe jasně odlišeny. Pravidla pro rozdělení souvisejících nákladů by měla být stanovena na vnitrostátní úrovni. Některé inteligentní měřicí systémy mohou měřit přímo více než jeden bod měření a umožnit tak zákazníkům mít současně více než jednu smlouvu na dodávky elektřiny. Dodavatelé by měli nést odpovědnost za odchylku pouze v případě bodů měření a účtování, do nichž [...] dodávají. Kromě toho usnadněním vyhrazených řešení pro účely měření[...] [...], která jsou připojena ke spotřebičům s flexibilním a kontrolovatelným zatížením nebo jsou v nich zabudována, se koneční zákazníci mohou zapojit do dalších pobídkových režimů odezvy strany poptávky, které poskytují flexibilní služby na trhu s elektřinou a provozovatelům přenosových a distribučních soustav. Celkově by tato opatření měla přispět k většímu využívání odezvy strany poptávky a k posílení postavení spotřebitelů, což jim umožní získat větší kontrolu nad jejich spotřebou elektřiny a nad účty a zároveň poskytnout elektrizační soustavě dodatečnou flexibilitu, aby bylo možné čelit výkyvům poptávky a nabídky.**

- (47) Vzhledem k rostoucí složitosti nabídek energie a různým marketingovým praktikám mají spotřebitelé často potíže plně pochopit, k čemu se podpisem smlouvy zavazují. Zejména není jasné, jak se stanovuje cena, podmínky pro obnovení smlouvy, důsledky vypovězení smlouvy nebo důvody pro změnu podmínek ze strany dodavatele. Proto by dodavatelé nebo účastníci trhu zapojení do agregace měli spotřebitelům poskytovat klíčové informace o nabídkách energie ve stručné a snadno srozumitelné podobě před podpisem smlouvy.
- (48) Aby byla zajištěna kontinuita dodávek pro spotřebitele, **zejména v případech [...]** selhání dodavatele, měly by členské státy [...] **zavést režim dodavatele poslední instance.** Jmenovat **dodavatele [...]** poslední instance **by mělo být možné [...]** **bud' před selháním, nebo v okamžiku selhání dodavatele. Tento dodavatel poslední instance [...]** může být považován za poskytovatele univerzální služby. [...] **Dodavatelem poslední instance** může být obchodní jednotka vertikálně integrovaného podniku, který též plní distribuční funkce, pokud splňuje požadavky ohledně oddělení stanovené[...] ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944²³. Z toho však nevyplývá povinnost členských států poskytovat dodávky za určitou pevně stanovenou minimální cenu. **Pokud členský stát jmenoval dodavatele poslední instance prostřednictvím spravedlivého, transparentního a nediskriminačního postupu již před vstupem této směrnice v platnost, není nutné, aby proběhl nový postup jmenování dodavatele poslední instance.**

²³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 125).

- (49) Sdílení energie může vytvořit odolnost vůči dopadům vysokých a kolísavých velkoobchodních tržních cen na účty spotřebitelů za energii, posílí postavení širší skupiny spotřebitelů, kteří jinak nemají možnost stát se aktivním zákazníkem kvůli finančním nebo prostorovým omezením, jako jsou spotřebitelé trpící energetickou chudobou a zranitelní spotřebitelé, a povede k většímu využívání energie z obnovitelných zdrojů díky mobilizaci dodatečných soukromých kapitálových investic a diverzifikaci způsobů odměňování. Díky začlenění vhodných cenových signálů a zařízení pro ukládání energie může sdílení elektřiny pomoci položit základy pro využití potenciálu flexibility menších spotřebitelů.
- (50) Aktivní zákazníci, kteří vlastní nebo si pronajímají zařízení pro ukládání nebo výrobu energie, by měli mít právo sdílet přebytečnou produkci za **úplatu nebo bezplatně** a umožnit dalším spotřebitelům, aby se stali aktivními, nebo sdílet energii z obnovitelných zdrojů vyrobenou nebo uloženou ve společně pronajatých nebo vlastněných zařízeních, a to buď přímo, nebo prostřednictvím nezávislého zprostředkovatele. **Jakákoli platba za sdílení přebytečné produkce za úplatu může být vypořádána buď přímo mezi aktivními zákazníky, nebo automaticky prostřednictvím platformy pro přímé obchodování.** Ujednání o sdílení energie je založeno buď na soukromé smluvní dohodě mezi aktivními zákazníky, nebo je organizováno prostřednictvím právnické osoby. Právnická osoba, která splňuje kritéria společenství pro obnovitelné zdroje ve smyslu směrnice (EU) 2018/2001 [...]nebo občanského energetického společenství ve smyslu směrnice (EU) 2019/944[...], může se svými členy sdílet elektřinu vyrobenou ze zařízení, která plně vlastní. Rámec pro ochranu a posílení postavení pro sdílení energie by měl věnovat zvláštní pozornost osobám trpícím energetickou chudobou a zranitelným spotřebitelům.

- (51) Sdílení energie uvádí do praxe kolektivní spotřebu elektřiny vyrobené z vlastních zdrojů nebo uložené elektřiny dodané do sítě několika společně jednajícími aktivními zákazníky. Členské státy by měly pro účely výpočtu energetické složky účtu za energii vystaveného zákaznickým dodavatelem zavést odpovídající IT infrastrukturu, která v určitém časovém rámci umožní sladit **celkovou naměřenou** spotřebu **zákazníka** s energií vyrobenou z vlastních zdrojů nebo s uloženou energií z obnovitelných zdrojů, **která se od celkové spotřeby odečte, čímž se zákazníkovi sníží účet**. Výstup těchto zařízení by měl být rozdělen mezi agregované profily zatížení spotřebitele na základě statických, proměnlivých nebo dynamických metod výpočtu, které mohou být předem definovány nebo dohodnuty aktivními zákazníky. **Aktivní zákazníci, kteří se podílejí na sdílení energie, nesou finanční odpovědnost za nerovnováhu, kterou způsobí. Tím by neměla být dotčena možnost, aby aktivní zákazníci přenesli svou odpovědnost za odchylku na jiné účastníky trhu. Veškerá práva a povinnosti spotřebitelů stanovené v této směrnici se vztahují na konečné zákazníky zapojené do systémů sdílení energie. Domácnosti s instalovaným výkonem do 10,8 kW v případě jednotlivých domácností a do 50 kW v případě budov s více bytovými jednotkami by však neměly být povinny plnit povinnosti dodavatelů.**
- (52) Zranitelní zákazníci by měli být odpovídajícím způsobem chráněni před odpojením elektřiny a rovněž by se neměli dostat do situace, která by je nutila odpojit se. Úloha dodavatelů a všech příslušných vnitrostátních orgánů při určování vhodných krátkodobých i dlouhodobých opatření, která by měla být poskytnuta zranitelným zákazníkům za účelem řízení jejich spotřeby energie a nákladů, je i nadále zásadní, a to i prostřednictvím úzké spolupráce se systémy sociálního zabezpečení.

- (53) Veřejné zásahy do stanovování cen za dodávky elektřiny představují v zásadě opatření narušující trh. Takové zásahy proto mohou být prováděny pouze jako závazky veřejné služby a podléhají zvláštním podmínkám. Podle této směrnice jsou regulované ceny přípustné pro domácnosti trpící energetickou chudobou a zranitelné domácnosti, a to i pod úrovní nákladů, a jako přechodné opatření pro domácnosti a mikropodniky, **a to bez ohledu na to, zda nastane krize cen elektřiny**. V době krize, kdy velkoobchodní a maloobchodní ceny elektřiny výrazně narůstají, což má negativní dopad na širší hospodářství, by členské státy měly mít možnost dočasně rozšířit uplatňování regulovaných cen i na malé a střední podniky. Členským státům by mělo být dočasně umožněno stanovit regulované ceny pod úrovní nákladů jak pro domácnosti, tak pro malé a střední podniky, pokud tím nedojde k narušení mezi dodavateli a dodavateli bude **během krize cen elektřiny** poskytnuta náhrada nákladů na dodávky pod úrovní nákladů. Je však potřeba zajistit, aby tato regulace cen byla cílená a nevytvářela pobídky ke zvýšení spotřeby. **Dočasné prodloužení**[...] cenové regulace by proto mělo být omezeno na 80 % mediánu spotřeby domácností v případě domácností a na 70 % spotřeby v předchozím roce u malých a středních podniků. **Rada by měla na návrh Komise prostřednictvím prováděcího rozhodnutí určit**[...], **kdy nastává regionální nebo celounijní krize cen elektřiny**. **Posouzení, zda tato krize cen nastala, by mělo být založeno na srovnání s cenami v době běžného fungování trhu, a tudíž by z něj měl být vyloučen dopad předchozích krizí**. V uvedeném **rozhodnutí**[...] by se měla rovněž upřesnit platnost tohoto určení, během něhož se uplatňuje dočasné prodloužení regulovaných cen, které může trvat až jeden rok. **Pokud jsou i nadále splněny podmínky, za nichž se situace považuje za regionální nebo celounijní krizi cen elektřiny, měla by mít Rada možnost dobu platnosti prováděcího rozhodnutí na návrh Komise [...] prodloužit**. Svěření prováděcích pravomocí Radě náležitě zohledňuje politickou povahu rozhodnutí přistoupit k využití rozšířené možnosti veřejných zásahů do stanovování cen dodávek elektřiny, jež vyžaduje dosažení křehké rovnováhy mezi různými politickými hledisky, jakož i horizontálními důsledky takového rozhodnutí pro členské státy[...].

- (53a) V některých případech poskytuje relevantní zdroj příjmů, který členské státy používají ke zmírnění dopadu vysokých cen elektřiny na účty spotřebitelů, strop pro příjmy inframarginálních výrobců elektřiny zavedený v člancích 6 až 8 a článku 10 nařízení Rady (EU) 2022/1854. Toto nařízení poskytuje nástroje, které rovněž přinesou úlevu pro spotřebitele v době vysokých cen elektřiny; zatímco budou členské státy tyto nástroje zavádět, měly by mít rovněž možnost, aby strop pro příjmy inframarginálních výrobců elektřiny uplatňovaly do 30. června 2024. Na tento strop pro příjmy by se měly vztahovat podmínky odpovídající podmínkám, které byly použitelné podle nařízení Rady (EU) 2022/1854. Komise by měla vydat zprávu Evropskému parlamentu a Radě s cílem posoudit uplatňování tohoto případného stropu pro příjmy.**
- (53aa) V rozsahu, v jakém kterékoli z opatření uvedených v tomto nařízení představuje státní podporu, není ustanoveními týkajícími se těchto opatření dotčeno použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování EU. Komise má pravomoc posoudit slučitelnost státní podpory s vnitřním trhem.**

- (53b) Vzhledem k tomu, že Estonsko, Litva a Lotyšsko dosud nejsou synchronizovány s evropskou elektroenergetickou soustavou, potýkají se při organizaci vyrovnávacích trhů a při tržním zadávání zakázek na podpůrné služby s velmi specifickými problémy. I když synchronizace probíhá dobře, jedním z rozhodujících předpokladů stabilního synchronního provozu soustavy je dostupnost dostatečných regulačních záloh pro regulaci frekvence. Avšak vzhledem k tomu, že jsou pobaltské země, pokud jde o řízení frekvence, závislé na synchronně propojené oblasti zajišťované Ruskem, nebyly dosud schopny vytvořit vlastní fungující vyrovnávací trh. Útočná válka Ruska proti Ukrajině podstatně zvýšila riziko v oblasti bezpečnosti dodávek, které s sebou neexistence vlastních vyrovnávacích trhů přináší.
- Požadavky čl. 6 odst. 9, 10 a 11 nařízení (EU) 2019/943 a čl. 41 odst. 2 nařízení Komise (EU) 2017/2195, které se mají vztahovat na stávající vyrovnávací trhy, tudíž situaci v Estonsku, Litvě a Lotyšsku dosud nezohledňují, a to zejména proto, že vytvoření vyrovnávacího trhu vyžaduje čas a nové investice do regulační zálohy. Estonsko, Litva a Lotyšsko by proto měly mít bez ohledu na tyto požadavky právo uzavírat dlouhodobější smlouvy, aby si na přechodnou dobu zajistily regulační zálohu.
- (53ba) Pokud je to nezbytné k tomu, aby byla na přechodnou dobu zajištěna bezpečnost systému, měly by být Estonsko, Litva a Lotyšsko rovněž osvobozeny od požadavků některých ustanovení čl. 40 odst. 4 a čl. 54 odst. 2 směrnice (EU) 944/2019.
- (53c) Přechodná období pro Estonsko, Litvu a Lotyšsko by měla být po synchronizaci co nejdříve postupně ukončena a měla by být využita k vytvoření náležitých tržních nástrojů nabízejících krátkodobé regulační zálohy a další nezbytné podpůrné služby a měla by být omezena na dobu, která je pro tento proces nezbytně nutná.

- (53d) Předpokládá se, že pobaltské státy budou synchronizovány se synchronně propojenou oblastí kontinentální Evropa jedním dvojitým vedením spojujícím Polsko a Litvu. Při synchronizaci bude muset být kapacita tohoto vedení z velké části udržována pro účely spolehlivostních rezerv v případě neočekávaného výpadku v pobaltské soustavě a z toho vyplývajících nezamýšlených odchylek. Provozovatelé přenosových soustav by měli pro přeshraniční obchodování i nadále nabízet maximální kapacitu, a to v souladu s limity provozní bezpečnosti a s ohledem na možné kontingence v polské a litevské soustavě, včetně těch, které vyplývají z výpadků vedení s vysokým napětím a stejnosměrným proudem nebo odpojení pobaltských států od synchronně propojené oblasti kontinentální Evropa. Zvláštní povaha tohoto propojení by měla být zohledněna při výpočtu celkové kapacity a kontingencí podle čl. 16 odst. 8 nařízení (EU) 2019/943.**
- (53e) Vzhledem k tomu, že kyperská přenosová soustava není připojena k žádnému členskému státu, potýká se Kypr při organizaci vyrovnávacích trhů a při tržním zadávání zakázek na podpůrné služby s velmi specifickými problémy. Pokud je to nezbytné k tomu, aby byla zajištěna bezpečnost systému na přechodnou dobu, tj. do doby, než bude kyperská přenosová soustava připojena k jiným členským státům prostřednictvím propojovacích vedení, měl by být Kypr osvobozen od požadavků čl. 40 odst. 4 a čl. 54 odst. 2 směrnice (EU) 2019/944.**

- (53f) Na podporu cílů ochrany životního prostředí stanoví čl. 22 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 požadavky týkající se mezních hodnot emisí CO₂ pro kapacitní mechanismy. Během přechodu na bezuhlíkový systém a v návaznosti na energetickou krizi se však členské státy uplatňující kapacitní mechanismy, které byly schváleny před vstupem tohoto nařízení v platnost, mohou po omezenou dobu od této mezní hodnoty emisí CO₂ v rámci mechanismu poslední instance výjimečně odchýlit. Tato odchylka by však měla být omezena na stávající výrobní kapacity, které zahájily komerční výrobu před 4. červencem 2019, tj. před vstupem balíčku opatření týkajících se čisté energie v platnost. V případě, že předchozí procesy zadávání veřejných zakázek, které splnily mezní hodnoty emisí CO₂, nezajistily kapacitu nezbytnou k vyřešení zjištěných potíží s přiměřeností, mělo by být členským státům umožněno uspořádat další proces zadávání veřejných zakázek, který splňuje všechny požadavky kapitoly IV nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943, s výjimkou požadavků týkajících se mezních hodnot emisí CO₂ a pouze pro takový objem kapacity, jenž je nezbytný k vyřešení zjištěných potíží s přiměřeností. Výrobní kapacita, která nesplňuje mezní hodnoty emisí CO₂, by neměla být pořizována na dobu delší než jeden rok. Tímto uplatňováním nesmí být nepříznivě dotčeny plány dekarbonizace členských států.**
- (53g) Kapacitní mechanismy by měly umožňovat účast všech zdrojů, které jsou schopny poskytnout požadovaný technický výkon, včetně plynových elektráren, pokud splňují mezní hodnotu emisí stanovenou v čl. 22 odst. 4.**

- (54) Opatřeními navrhovanými [...] **tímto** nařízením není dotčeno ani uplatňování směrnice **Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU²⁴**, nařízení **Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1011²⁵** a nařízení **Evropského parlamentu a Rady (EU) 648/2012²⁶**.
- (55) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/942²⁷, nařízení (EU) 2019/943[...], směrnice (EU) 2019/944 [...]a směrnice (EU) 2018/2001 [...]by měly být odpovídajícím způsobem změněny.
- (56) Jelikož cílů tohoto nařízení, **totiž zlepšení uspořádání integrovaného trhu s elektřinou, zejména zamezení příliš vysokým cenám elektřiny**, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, lze jich však lépe dosáhnout na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku toto nařízení nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení uvedených cílů,

²⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU ze dne 15. května 2014 o trzích finančních nástrojů a o změně směrnic 2002/92/ES a 2011/61/EU (Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 349).

²⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1011 ze dne 8. června 2016 o indexech, které jsou používány jako referenční hodnoty ve finančních nástrojích a finančních smlouvách nebo k měření výkonnosti investičních fondů, a o změně směrnic 2008/48/ES a 2014/17/EU a nařízení (EU) č. 596/2014 (Úř. věst. L 171, 29.6.2016, s. 1).

²⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 ze dne 4. července 2012 o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů (Úř. věst. L 201, 27.7.2012, s. 1).

²⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/942 ze dne 5. června 2019, kterým se zřizuje Agentura Evropské unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 22).

[...]PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Změny nařízení (EU) 2019/943 [...]

Nařízení (EU) 2019/943 se mění takto:

1) Článek 1 se mění takto:

a) písmeno b) se nahrazuje tímto:

„b) stanovit základní zásady pro dobře fungující integrované trhy s elektřinou, které umožní nediskriminační přístup na trh všem poskytovatelům zdrojů a odběratelům elektřiny, umožní rozvoj dlouhodobých trhů s elektřinou, aby se poskytovatelé a odběratelé mohli zajistit nebo chránit před rizikem budoucí volatility cen elektřiny, posílí postavení spotřebitelů, zajistí konkurenceschopnost na globálním trhu, zvýší flexibilitu prostřednictvím odezvy strany poptávky, ukládání energie a dalších řešení v rámci nefosilní flexibility, zajistí energetickou účinnost, usnadní agregaci distribuované poptávky a nabídky a umožní tržní a odvětvovou integraci, jakož i tržní úhradu za elektřinu z obnovitelných zdrojů;“

b) doplňuje se písmeno, které zní:

„e) podporovat dlouhodobé investice do výroby energie z obnovitelných zdrojů a umožnit spotřebitelům, aby snížili závislost [...] svých účtů za energii na kolísání krátkodobých tržních cen elektřiny, zejména cen fosilních paliv ve střednědobém až dlouhodobém horizontu.“

2) V článku 2 se doplňují nové body, které znějí:

- „72) „špičkou“ hodina[...], **kdy se na základě prognóz provozovatelů přenosových soustav a případně nominovaných organizátorů trhu s elektřinou očekává nejvyšší hrubá spotřeba elektřiny [...]**nebo **nejvyšší cena elektřiny na velkoobchodním denním trhu**, s přihlédnutím k výměnám mezi zónami;
- 73) „snížením spotřeby ve špičkách“ schopnost účastníků trhu snížit [...] **na žádost** provozovatele přenosové soustavy spotřebu elektřiny ve špičkách;
- 74) „produktem pro snížení spotřeby ve špičkách“ tržní produkt, jehož prostřednictvím mohou účastníci trhu zajistit provozovatelům přenosových soustav snížení v době špičky;
- 75) „virtuálním uzlem“ nefyzická oblast zahrnující více než jednu nabídkovou zónu, pro kterou je na základě metodiky stanovena [...] **referenční** cena;
- 76) „dvousměrnou rozdílovou smlouvou“ smlouva podepsaná mezi provozovatelem výroby elektřiny a protistranou, obvykle veřejným subjektem, která poskytuje jak záruku minimální odměny, tak omezení nadměrné odměny;[...]

- 77) „smlouvou o nákupu elektřiny“ smlouva, kterou se fyzická nebo právnická osoba zavazuje k nákupu elektřiny od jejího výrobce na tržním základě;
- 78) [...]
- 79) „vyhrazeným [...] **měřicím** zařízením“ zařízení [...] **spojené** se spotřebičem nebo v něm zabudované, které [...] **zajišťuje** odezvu strany poptávky nebo služby flexibility na trhu s elektřinou nebo provozovatelům přenosových a distribučních soustav;
- 80) „flexibilitou“ schopnost elektrizační soustavy přizpůsobit se proměnlivosti výroby a spotřeby a dostupnosti sítě v příslušných časových rámcích trhu.“

2a) V článku 2 se následující bod mění takto:

„kapacitním mechanismem“ opatření pro zajištění dosažení nezbytné úrovně přiměřenosti zdrojů odměněním zdrojů za jejich dostupnost, bez opatření týkajících se podpůrných služeb a řízení přetížení;“.

3) Článek 7 se mění takto:

a) odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„1. Provozovatelé přenosových soustav nebo subjekty jimi určené a nominovaní organizátoři trhu s elektřinou společně organizují řízení integrovaných denních a vnitrodenních trhů v souladu s nařízením (EU) 2015/1222. Provozovatelé přenosových soustav a nominovaní organizátoři trhu s elektřinou spolupracují na úrovni Unie, nebo pokud je to vhodnější, na regionální úrovni s cílem maximalizovat účinnost a efektivitu denního a vnitrodenního obchodování s elektřinou v Unii. Povinností spolupracovat není dotčeno uplatňování práva Unie v oblasti hospodářské soutěže. Provozovatelé přenosových soustav, nominovaní organizátoři trhu s elektřinou **nebo subjekt jimi určený** podléhají ve svých funkcích souvisejících s obchodováním s elektřinou dohledu regulačních orgánů podle článku 59 směrnice (EU) 2019/944 a dohledu ACER podle článků 4 a 8 nařízení (EU) 2019/942.“

b) odstavec 2 se mění takto:

i) písmeno c) se nahrazuje tímto:

„c) maximalizovat příležitosti pro všechny účastníky trhu účastnit se nediskriminačního obchodování mezi zónami a uvnitř zón co nejbližší reálnému času mezi všemi nabídkovými zónami a uvnitř těchto zón; “

ii) vkládá se nové písmeno ca), které zní:

„ca) být organizovány tak, aby bylo **stále** zajištěno **vzájemné** sdílení likvidity mezi všemi nominovanými organizátory trhu s elektřinou, a to jak pro obchod mezi zónami, tak uvnitř zón, [...] **mimo jiné i po uzavěrcce obchodování mezi zónami na vnitrodenním trhu. Nominovaní organizátoři trhu s elektřinou zejména zadávají všechny pokyny týkající se denních a vnitrodenních produktů do systému jednotného propojení denních a vnitrodenních trhů až do posledního okamžiku, kdy je v dané nabídkové zóně povoleno obchodování na denním nebo vnitrodenním trhu. Nominovaní organizátoři trhu s elektřinou neorganizují obchodování s denními a vnitrodenními produkty mimo rámec jednotného propojení denních a vnitrodenních trhů. Tato povinnost se vztahuje na nominované organizátory trhu s elektřinou a případně na podniky, které vykonávají nad některým nominovaným organizátorem trhu s elektřinou přímo nebo nepřímo kontrolu nebo uplatňují ve vztahu k němu jakékoli právo, a na podniky, které jsou pod přímou či nepřímou kontrolou nominovaného organizátora trhu s elektřinou.**“

4) Vkládají se [...] tyto články, které znějí:

„ Článek 7a

Produkt pro snížení spotřeby ve špičkách

1. **Je-li vyhlášena regionální nebo celounijní krize cen elektřiny v souladu s článkem 66a směrnice (EU) 2019/944, a aniž je dotčen čl. 40 odst. 5 a [...]6 uvedené směrnice, mohou členské státy provozovatelům soustav povolit [...], aby si obstarávali produkty pro snížení spotřeby ve špičkách za účelem dosažení snížení poptávky po elektřině [...]ve špičkách. Toto obstarávání je omezeno na dobu stanovenou v rozhodnutí přijatém podle čl. 66a odst. 1 směrnice (EU) 2019/944.**

2. Provozovatelé [...] soustav, kteří si chtějí obstarat produkt pro snížení spotřeby ve špičkách, předloží regulačnímu orgánu dotčeného členského státu návrh, v němž bude uvedeno dimenzování a podmínky pro obstarání a **aktivaci** produktu pro snížení spotřeby ve špičkách. Návrh provozovatele přenosové soustavy musí splňovat tyto požadavky:
- a) dimenzování produktu pro snížení spotřeby ve špičkách musí být založeno na analýze potřeby dodatečné služby k zajištění bezpečnosti dodávek energie [...], **jejího dopadu na trh a jejích očekávaných nákladů a přínosů**. Toto dimenzování zohlední prognózu poptávky, prognózu elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů energie, [...] prognózu dalších zdrojů flexibility v soustavě a **dopad nerealizované dodávky na velkoobchodní cenu**. Dimenzování produktu pro snížení spotřeby ve špičkách musí být omezeno tak, aby se zajistilo, že **předpokládané náklady nepřesáhnou očekávané přínosy** produktu [...];
 - b) obstarání produktu pro snížení spotřeby ve špičkách musí být založeno na objektivních, transparentních a nediskriminačních kritériích a musí být omezeno na odezvu strany poptávky;
 - c) obstarání produktu pro snížení spotřeby ve špičkách probíhá na základě [...] veřejné soutěže, [...] **která může být průběžná**, přičemž pro výběr jsou rozhodující nejnižší náklady na splnění předem stanovených technických a environmentálních kritérií;

- d) smlouvy týkající se produktu pro snížení spotřeby ve špičkách nesmí být uzavřeny více než [...] **týden** před jeho aktivací[...];
 - e) aktivace produktu pro snížení spotřeby ve špičkách nesníží kapacitu mezi zónami;
 - f) aktivace produktu pro snížení spotřeby ve špičkách se uskuteční [...] **před zahájením** denního trhu nebo v jeho rámci a [...] **může být provedena na základě předem stanovené ceny elektřiny**;
 - g) produkt pro snížení spotřeby ve špičkách neznamena zahájení výroby **energie z fosilních paliv** za bodem měření.
3. Skutečné snížení spotřeby vyplývající z aktivace produktu pro snížení spotřeby ve špičkách se měří ve srovnání s výchozím scénářem, který odráží očekávanou spotřebu elektrické energie bez aktivace produktu pro snížení spotřeby ve špičkách. **Pokud se [...] provozovatel přenosové soustavy rozhodne obstarat si produkt pro snížení spotřeby ve špičkách v souladu s odstavcem 1**, vypracuje po konzultaci s účastníky trhu metodiku výchozího scénáře a předloží ji regulačnímu orgánu.
4. Regulační orgány schválí návrh provozovatelů přenosových soustav, kteří se snaží získat produkt pro snížení spotřeby ve špičkách, a metodiku výchozího scénáře předloženou v souladu s odstavci 2 a 3, nebo požádají provozovatele přenosových soustav, aby návrh změnili, pokud nesplňuje požadavky stanovené v těchto odstavcích.

Vyhrazené [...]měřicí zařízení

1. [...] **Se souhlasem konečného zákazníka mohou** [...] provozovatelé přenosových soustav a provozovatelé distribučních soustav používat údaje z vyhrazených [...]měřicích zařízení pro pozorovatelnost a zúčtování odezvy strany poptávky a služeb flexibility, a to i ze systémů pro ukládání energie.
 2. **Pokud konečný zákazník nemá nainstalovaný inteligentní měřič nebo pokud inteligentní měřič konečného zákazníka nedodává údaje nezbytné k zajištění odezvy strany poptávky nebo služeb flexibility, a to i prostřednictvím nezávislého agregátora, akceptují provozovatelé přenosových soustav a provozovatelé distribučních soustav pro zúčtování odezvy strany poptávky a služeb flexibility, včetně systémů pro ukládání energie, údaje z vyhrazeného měřicího zařízení, jsou-li k dispozici, a tohoto konečného zákazníka nesmějí při zajišťování služeb flexibility diskriminovat. Tato povinnost se uplatní po stanovení pravidel a požadavků stanovených členskými státy podle odstavce 3 a s výhradou jejich dodržení.**
- [...]3. Členské státy stanoví požadavky na postup ověřování údajů z vyhrazeného [...]měřicího zařízení za účelem ověření a zajištění kvality příslušných údajů.“

5) Článek 8 se mění takto:

a) odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„1. Nominovaní organizátoři trhu s elektřinou umožňují účastníkům trhu obchodovat s energií co nejbližší reálnému času a alespoň do uzávěrky obchodování mezi zónami na vnitrodenním trhu. Do 1. ledna [...]2026 je uzávěrka obchodování mezi zónami na vnitrodenním trhu nejdříve 30 minut před reálným časem. Regulační orgán daného členského státu může na žádost příslušného provozovatele přepravní soustavy udělit výjimku z požadavku uvedeného v prvním pododstavci, a to do 1. ledna 2029. Tato žádost se předkládá dotčenému regulačnímu orgánu a její součástí je:

a) posouzení dopadů, které prokazuje, že je výjimka potřebná, a to na základě rizika pro bezpečnost dodávek a s přihlédnutím ke zpětné vazbě od účastníků trhu a nominovaných organizátorů trhu s elektřinou, a

b) akční plán s cílem zkrátit nejpozději do 1. ledna 2029 uzávěrku obchodování mezi zónami na vnitrodenním trhu na 30 minut.

Regulační orgán může na žádost příslušného provozovatele přepravní soustavy udělit z požadavku uvedeného v prvním pododstavci další výjimku, a to s prodloužením nejvýše o tři roky od uplynutí lhůty uvedené v druhém pododstavci. Žádost provozovatele přenosové soustavy se předloží vnitrostátnímu regulačnímu orgánu žádajícího provozovatele přenosové soustavy, síti ENTSO pro elektřinu a agentuře ACER nejpozději do 1. ledna 2028 a její součástí je:

a) nové posouzení dopadů zdůvodňující potřebnost další výjimky, a to na základě rizik pro bezpečnost dodávek a s přihlédnutím ke zpětné vazbě od účastníků trhu a nominovaných organizátorů trhu s elektřinou,

b) revidovaný akční plán s cílem zkrátit ke dni, od něž se žádá o prodloužení, a nejpozději ke dni, od něž se žádá o udělení výjimky, uzavěrku obchodování mezi zónami na vnitrodenním trhu na 30 minut. Agentura ACER vydá stanovisko k přeshraničnímu dopadu další výjimky uvedené ve třetím pododstavci do šesti měsíců od obdržení žádosti o tuto další výjimku. Tato stanoviska dotčený regulační orgán před rozhodnutím o žádosti o další výjimku zohlední.“

b) odstavec 3 se nahrazuje tímto:

„3. Nominovaní organizátoři trhu s elektřinou poskytují produkty pro obchodování na denních a vnitrodenních trzích, jejichž velikost je dostatečně malá, přičemž minimální velikost nabídky činí 100 kW nebo méně, aby byla umožněna efektivní účast odezvy strany poptávky, ukládání energie a energie z obnovitelných zdrojů v malém rozsahu, včetně přímé účasti zákazníků.“

6) Článek 9 se nahrazuje tímto:

„ Článek 9

Dlouhodobé trhy

1. [...] **Koncepce dlouhodobého trhu Unie je založena na regionálních virtuálních uzlech podporovaných alespoň dlouhodobými přenosovými právy vydanými provozovateli přenosových soustav[...], která umožňují zajistit napříč nabídkovými zónami rizika týkající se cen.**
2. **24 měsíců po [vstupu tohoto nařízení v platnost] přijme Komise po dokončení posouzení dopadů prováděcí akt v souladu s článkem 59, který stanoví koncepci uvedenou v odstavci 1. Tento prováděcí akt zejména:**
 - a) **zahrnuje metodiku za účelem** vymezení zeměpisné působnosti **regionálních** virtuálních uzlů[...], včetně nabídkových zón, které tyto uzly tvoří, za účelem maximalizace cenové korelace mezi referenčními cenami a cenami nabídkových zón tvořících regionální virtuální uzly;
 - b) zahrnuje metodiku pro výpočet referenčních cen pro **regionální** virtuální uzly [...] za účelem maximalizace korelace mezi referenční cenou a cenami nabídkových zón tvořících **regionální** virtuální uzel; tato metodika je [...] založena na předem stanovených objektivních kritériích;

- c) zahrnuje definici dlouhodobých finančních přenosových práv [...] **mezi nabídkovými zónami [...] a regionálními virtuálními uzly [...] jakožto finančních závazků, které účastníkům trhu umožní zajistit expozici vůči kladným a záporným cenovým rozpětím, a to i pokud jde o objemy a doby splatnosti;**
- d) maximalizovat obchodní příležitosti pro zajišťovací produkty odkazující na **regionální** virtuální uzly pro dlouhodobý trh, jakož i pro dlouhodobá přenosová práva z nabídkových zón do **regionálních** virtuálních uzlů; a
- e) **upřesňuje, jak jednotná platforma pro přidělování uvedená v odstavci 3 nabízí přidělování dlouhodobých přenosových práv a usnadňuje obchodování s těmito právy.**

2. [...]

3. Jednotná platforma pro přidělování zřízená v souladu s nařízením (EU) 2016/1719 **působí jako subjekt nabízející přidělování dlouhodobých přenosových práv jménem provozovatelů přenosových soustav a usnadňuje obchodování s těmito právy. Má právní formu uvedenou v příloze II směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132²⁸.**

²⁸ **Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 ze dne 14. června 2017 o některých aspektech práva obchodních společností (Úř. věst. L 169, 30.6.2017, s. 46).**

4. [...]

5. Pokud se regulační orgán domnívá, že účastníci trhu nemají k dispozici dostatečné možnosti zajištění, a po konzultaci s příslušnými orgány finančního trhu v případě, že se dlouhodobé trhy týkají finančních nástrojů definovaných v čl. 4 odst. 1 [...] **bodě 15 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU²⁹**, může požadovat, aby energetické burzy nebo provozovatelé přenosových soustav zavedli dodatečná opatření, jako jsou činnosti tvorby trhu, ke zlepšení likvidity dlouhodobého trhu. [...]

²⁹ **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU ze dne 15. května 2014 o trzích finančních nástrojů a o změně směrnic 2002/92/ES a 2011/61/EU (Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 349).**

6. S výhradou dodržení práva Unie v oblasti hospodářské soutěže a směrnice (EU) 2014/65 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 648/2012³⁰ a nařízení Evropského parlamentu a Rady 600/2014³¹ mohou organizátoři trhu vyvíjet progresivní termínované zajišťovací produkty, včetně dlouhodobých zajišťovacích produktů, aby se účastníci trhu, včetně vlastníků výroben elektřiny využívajících obnovitelné zdroje energie, mohli vhodně zajistit proti finančním rizikům vyplývajícím z výkyvů cen. Členské státy nevyžadují, aby se tyto činnosti v oblasti dlouhodobého zajištění omezovaly na obchody uzavírané uvnitř jednoho členského státu nebo nabídkové zóny.“

³⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 ze dne 4. července 2012 o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů (Úř. věst. L 201, 27.7.2012, s. 1).

³¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 600/2014 ze dne 15. května 2014 o trzích finančních nástrojů a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 84).

7) Článek 18 se mění takto:

a) odstavec 2 se nahrazuje tímto:

„2. Metodiky pro stanovení tarifů musí odrážet stálé náklady provozovatelů přenosových soustav a provozovatelů distribučních soustav a zohledňovat kapitálové i provozní výdaje, aby jim poskytovaly vhodné krátkodobé i dlouhodobé pobídky, včetně předběžných investic, ke zvyšování účinnosti, včetně energetické účinnosti, na podporu integrace trhu, **integrace energie z obnovitelných zdrojů** a bezpečnosti dodávek energie, na podporu využívání služeb flexibility, účinných a **včasných** investic, včetně řešení pro optimalizaci stávající sítě a usnadnění **nefosilní flexibility, včetně** odezvy strany poptávky a **ukládání energie**, souvisejících výzkumných činností a k usnadnění inovací v zájmu spotřebitelů v oblastech, jako jsou digitalizace, služby flexibility a propojení.“

b) odstavec 8 se nahrazuje tímto:

„8. Metodiky pro stanovení distribučních a přenosových tarifů musí provozovatelům přenosových a distribučních soustav poskytovat pobídky k co nejefektivnějšímu provozu a rozvoji svých sítí, mimo jiné prostřednictvím zadávání zakázek na služby. Za tímto účelem regulační orgány uznávají příslušné náklady za způsobilé a zohledňují je v přenosových a distribučních tarifech, **a je-li to vhodné**, zavedou výkonnostní cíle, aby byly vytvořeny pobídky pro provozovatele přenosových a distribučních soustav ke zvýšení efektivity jejich sítí, mimo jiné prostřednictvím energetické účinnosti, využívání služeb flexibility a zavádění inteligentních sítí a inteligentních měřicích systémů.“

- c) v odstavci 9 se písmeno f) nahrazuje tímto:
- „f) metod k zajištění transparentnosti stanovování a struktury tarifů, včetně
předběžných investic;“
- d) v odstavci 9 se doplňuje nové písmeno [...], které zní:
- „i) pobídek pro účinné investice do sítí, včetně zdrojů flexibility a dohod
o flexibilním připojení.“
- 8) V článku 19 se odstavec 2 mění takto:
- a) písmeno b) se nahrazuje tímto:
- „b) udržování nebo zvyšování kapacity mezi zónami prostřednictvím
optimalizace využívání stávajících propojovacích vedení pomocí
koordinovaných nápravných opatření, je-li to relevantní, nebo pokrytí
nákladů vzniklých v souvislosti s investicemi do sítě, které mají význam
pro snížení přetížení propojovacího vedení; nebo“;

b) doplňuje se písmeno [...], které zní:

„c) kompenzací provozovatelům zařízení na výrobu **elektřiny z obnovitelných zdrojů** na moři v nabídkové zóně na moři **přímo připojených ke dvěma nebo více nabídkovým zónám**, pokud byl přístup k propojeným trhům omezen tak, **že by v důsledku toho provozovatel zařízení na výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů na moři nebyl schopen vyvážit svou kapacitu výroby elektřiny na trh, a případně by došlo k odpovídajícímu poklesu cen v nabídkové zóně na moři ve srovnání se situací bez snížení kapacity. Kompenzace se uplatní v případě, že jeden nebo více provozovatelů přenosových soustav [...] neposkytl kapacitu dohodnutou v dohodě o připojení [...] na propojovacím vedení nebo neposkytl kapacitu na kritických prvcích sítě [...] podle pravidel pro výpočet kapacity uvedených v čl. 16 odst. 8 nařízení (EU) 2019/943. Tato kompenzace každoročně nepřekročí celkový příjem z přetížení plynoucí z propojovacích vedení mezi dotčenými nabídkovými zónami [...].“**

9) Vkládá se nová kapitola [...], která zní:

„ Kapitola IIIa

Specifické investiční pobídky k dosažení cílů Unie v oblasti dekarbonizace

1. **Aniž jsou dotčena ustanovení směrnice (EU) 2018/2001**, členské státy **podporují využívání[...]** smluv o nákupu elektřiny, **mimo jiné odstraněním neopodstatněných překážek a nepřiměřených nebo diskriminačních postupů nebo poplatků**, za účelem **zajištění předvídatelnosti cen a[...]** dosažení cílů stanovených v jejich integrovaném vnitrostátním plánu v oblasti energetiky a klimatu, pokud jde o [...] **rozměr** snižování emisí uhlíku uvedený v čl. 4 písm. a) nařízení (EU) 2018/1999, při zachování konkurenceschopných a likvidních trhů s elektřinou.
2. Členské státy zajistí, aby byly [...]zavedeny nástroje ke snížení finančních rizik spojených se selháním odběratele v rámci smluv o nákupu elektřiny, byly dostupné zákazníkům, kteří čelí překážkám při vstupu na trh se smlouvami o nákupu elektřiny a nemají finanční obtíže. **Tyto nástroje mohou v souladu s relevantními právními předpisy Unie zahrnovat mimo jiné státem podporované systémy záruk za tržní ceny, soukromé záruky nebo nástroje usnadňující sdružování poptávky pro smlouvy o nákupu elektřiny[...]**. Za tímto účelem členské státy [...]mohou zohlednit **relevantní [...]**nástroje na úrovni Unie. Členské státy [...]mohou za použití nediskriminačních kritérií určit, na které kategorie zákazníků se tyto nástroje zaměřují.
3. **Aniž jsou dotčeny články 107 a 108 Smlouvy o fungování EU, pokud je [...]**system záruk [...]pro smlouvy o nákupu elektřiny podporován členským [...]státem, musí obsahovat ustanovení, která zabrání snížení likvidity na trzích s elektřinou, a nesmí podporovat nákupy elektřiny vyrobené z fosilních paliv.

4. [...]Režimy **podpory** pro elektřinu z obnovitelných zdrojů[...] umožní účast projektů, které vyhrazení část elektřiny k prodeji na základě smlouvy o nákupu elektřiny nebo jiných tržních ujednání.
5. **Při navrhování takových režimů podpory členské státy [...] usilují** o využití hodnotících kritérií, aby motivovaly **uchazeče k usnadnění přístupu** [...] zákazníků [...], kteří čelí překážkám při vstupu na **trh se smlouvami o nákupu elektřiny**, za **předpokladu, že to nebude mít negativní dopad na hospodářskou soutěž na tomto trhu**. Tato hodnotící kritéria mohou zejména upřednostnit uchazeče, kteří předloží podepsanou smlouvu o nákupu elektřiny nebo závazek smlouvu o nákupu elektřiny podepsat ve vztahu k části elektřiny vyrobené v projektu od jednoho nebo několika potenciálních kupujících, kteří čelí překážkám vstupu na trh se smlouvami o nákupu elektřiny.
- [...]6. Smlouvy o nákupu elektřiny stanoví nabídkovou zónu dodávky a odpovědnost za zajištění přenosových práv mezi zónami v případě změny nabídkové zóny v souladu s článkem 14.
- [...]7. Smlouvy o nákupu elektřiny stanoví v [...]**souladu** s právem Unie v oblasti hospodářské soutěže podmínky, za nichž mohou zákazníci a výrobci od smluv o nákupu elektřiny odstoupit, jako jsou případné výstupní poplatky a výpovědní lhůty.

Režimy přímé podpory cen **pro**[...] investice **ve formě dvousměrných rozdílových smluv**[...]:

1. Režimy přímé podpory cen **pro** [...] investice **do nových zařízení pro výrobu** elektřiny ze zdrojů uvedených v odstavci 2 mají podobu **dvousměrných**[...] **rozdílových smluv**. [...]

První pododstavec se použije na smlouvy v rámci režimů přímé podpory cen pro investice do nové výroby uzavřené po uplynutí tří let po [datum vstupu tohoto nařízení v platnost]. V případě projektů hybridních aktiv na moři připojených ke dvěma nebo více nabídkovým zónám trvá přechodné období pět let po [datum vstupu tohoto nařízení v platnost].

Účast účastníků trhu na režimech přímé podpory cen ve formě dvousměrných rozdílových smluv je dobrovolná.

- 1a. **Všechny režimy přímé podpory cen ve formě dvousměrných rozdílových smluv jsou koncipovány s cílem:**
 - a) **zachovat pobídky pro dané výrobní, aby účinně fungovaly a podílely se na trzích s elektřinou, zejména s cílem zohlednit situaci na trhu;**

- b) **zamezit jakýmkoli účinkům režimu podpory, které by měly narušující vliv na rozhodnutí o provozu, nasazení a údržbě dané výrobní nebo na chování při podávání nabídek na denních, vnitrodenních a vyrovnávacích trzích a na trzích s doplňkovými službami;**
 - c) **zajistit, aby úroveň záruky minimální odměny a horního omezení nadměrné odměny byly v souladu s náklady na novou investici a tržními příjmy, aby zaručovaly dlouhodobou ekonomickou životaschopnost dané výrobní elektřiny a zároveň zabráňovaly nadměrné kompenzaci;**
 - d) **zamezit nepatřičnému narušování hospodářské soutěže a obchodu v rámci vnitřního trhu, zejména stanovením výše odměny prostřednictvím soutěžního nabídkového řízení, které je otevřené, jasné, transparentní a nediskriminační; V případech, kdy nelze provést soutěžní nabídkové řízení, jsou rozdílové smlouvy a příslušné realizační ceny navrženy tak, aby zajišťovaly, že rozdělení příjmů podnikům nezpůsobí nepatřičné narušení hospodářské soutěže a obchodu v rámci vnitřního trhu.**
 - e) **zabránit narušování hospodářské soutěže a obchodu v rámci vnitřního trhu v důsledku rozdělení příjmů mezi podniky.**
- 1b. Komise při posuzování dvousměrných rozdílových smluv podle článků 107 a 108 Smlouvy o fungování EU zajistí soulad se zásadami koncepce podle odstavce 1a.**

2. Odstavec 1 se použije na [...] investice do **nové** výroby elektřiny z těchto zdrojů:
- a) větrné energie;
 - b) solární energie;
 - c) geotermální energie;
 - d) vodní energie bez využití přehradní nádrže;
 - e) jaderné energie.
3. **Příjmy nebo ekvivalent těchto příjmů ve finanční hodnotě, plynoucí z režimů přímé podpory cen ve formě dvousměrných rozdílových smluv podle odstavce 1,**

[...] se [...] **rozdělí konečným zákazníkům.**

Bez ohledu na požadavek uvedený v prvním pododstavci mohou být příjmy nebo ekvivalent těchto příjmů ve finanční hodnotě rovněž použity na financování nákladů na režimy přímé podpory [...] cen [...] nebo na investice do snížení nákladů na elektřinu pro konečné zákazníky[...].

Rozdělení příjmů konečným zákazníkům[...] je navrženo tak, aby se zachovaly pobídky snižovat jejich[...] spotřebu nebo ji přesouvat do období, kdy jsou ceny elektřiny nízké, a aby nenarušovalo hospodářskou soutěž mezi dodavateli elektřiny.

[...] [...]Rozdělení [...]příjmů konečným[...] zákazníkům[...] **je** navrženo tak, [...]aby se **zachovaly** [...]pobídky [...]snižovat jejich spotřebu nebo ji přesouvat do období, kdy jsou ceny elektřiny nízké, a aby nenarušovalo hospodářskou soutěž mezi dodavateli elektřiny.

4. **V souladu s čl. 4 odst. 3 třetím pododstavcem směrnice (EU) 2018/2001 mohou členské státy osvobodit od povinnosti podle odstavce 1 malá zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů a demonstrační projekty.**

Článek 19c

Posouzení potřeb flexibility

1. **Nejpozději jeden rok poté, co agentura ACER schválí metodiku podle odstavce 6 tohoto článku,[...] a poté každé dva roky regulační orgán nebo jiný orgán či subjekt určený členským státem, přijme[...] zprávu o potřebě [...]flexibility po dobu nejméně pěti let s ohledem na potřebu nákladově efektivního dosažení bezpečnosti dodávek energie a dekarbonizace [...]elektrizační soustavy, přičemž zohlední integraci různých odvětví a provázanost trhu s elektřinou. Zpráva zohlední evropské posouzení přiměřenosti zdrojů a vnitrostátní posouzení přiměřenosti podle článku 20 tohoto nařízení. Zpráva vychází z údajů a analýz poskytnutých provozovateli přenosových a distribučních soustav daného členského státu podle odstavce [...]3 a za použití metodiky podle odstavce [...]4 a v řádně odůvodněných případech za použití dodatečných údajů a analýz. Pokud členský stát pro tento účel určil provozovatele přenosové soustavy, regulační orgán zprávu schválí nebo změní.**

2. Zpráva [...] **přinejmenším:**
- a) **vyhodnotí** potřebu flexibility pro integraci elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů do elektrizační soustavy, a to alespoň na **sezónním, denním a hodinovém základě;**
 - b) [...] **zváží** [...] potenciál **zdrojů v rámci** nefosilní flexibility, jako je odezva [...] strany poptávky a ukládání **energie, včetně agregace a propojení,** pro splnění této potřeby, a to jak na úrovni přenosu, tak na úrovni distribuce [...];
 - c) **vyhodnotí překážky bránící flexibilitě na trhu a obsahuje návrhy relevantních zmírňujících opatření; a**
 - d) **zohlední flexibilitu [...], která by podle předpokladů měla být k dispozici v jiných členských státech.**
3. Provozovatelé přenosových a distribučních soustav každého členského státu poskytnou údaje a analýzy potřebné pro přípravu zprávy uvedené v odstavci 1 regulačnímu orgánu **nebo případně orgánu či subjektu určenému podle odstavce 1. V řádně odůvodněných případech může regulační orgán nebo případně orgán či subjekt určený podle odstavce 1 požádat provozovatele přenosových a distribučních soustav, aby pro vypracování zprávy poskytli dodatečné vstupní údaje nad rámec požadavků uvedených v odstavci 4.**
4. Síť ENTSO pro elektřinu a subjekt EU DSO koordinují provozovatele přenosových a distribučních soustav, pokud jde o údaje a analýzy, které mají být poskytnuty v souladu s odstavcem 2. Zejména:
- a) definují druh [...] **a formát** údajů, které provozovatelé přenosových a distribučních soustav poskytují regulačním orgánům;

- b) vypracují metodiku pro analýzu potřeb flexibility provozovateli přenosových a distribučních soustav, přičemž zohlední alespoň všechny [...] **dostupné** zdroje [...] a plánované investice [...] **do** propojení [...] **a flexibility** na úrovni přenosu a distribuce, jakož i potřebu dekarbonizovat elektrizační soustavu.
5. Sít' ENTSO pro elektřinu a subjekt EU DSO spolu úzce spolupracují, pokud jde o koordinaci provozovatelů přenosových a distribučních soustav.
6. **Do devíti měsíců ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost [...]** předloží síť ENTSO pro elektřinu a subjekt EU DSO agentuře ACER společně návrh týkající se typu a formátu údajů, které mají být předloženy regulačním orgánům, a metodiky uvedené v odstavci [...]4. Do tří měsíců od obdržení návrhu agentura ACER návrh buď schválí, nebo pozmění. Pokud navrhne změny návrhu, konzultuje je před jejich přijetím se sítí ENTSO pro elektřinu a subjektem EU DSO. Přijatý návrh se zveřejňuje na internetových stránkách agentury ACER.
7. Regulační orgány **nebo případně orgán či subjekt určený podle odstavce 1** předkládají zprávy uvedené v odstavci 1 agentuře ACER a zveřejňují je. Do dvanácti měsíců od obdržení zpráv vydá agentura ACER zprávu, která je analyzuje a poskytuje doporučení k otázkám přeshraničního významu, pokud jde o zjištění regulačních orgánů **nebo případně orgánu či subjektu určeného podle odstavce 1, včetně doporučení k odstranění překážek pro vstup zdrojů v rámci nefosilní flexibility.**

Článek 19d

Orientační vnitrostátní cíl pro [...]nefosilní flexibilitu

[...]Nejpozději šest měsíců od předložení [...]zprávy podle čl. 19c odst. 1 tohoto nařízení stanoví každý členský stát na základě této zprávy orientační vnitrostátní cíl pro nefosilní flexibilitu, zejména pro [...]odezvu strany poptávky a ukládání energie. Členské státy mohou tohoto cíle dosáhnout odstraněním zjištěných překážek trhu nebo využitím zjištěného potenciálu zdrojů v rámci nefosilní flexibility. Tento orientační vnitrostátní cíl se rovněž zohlední v integrovaných vnitrostátních plánech členských států v oblasti energetiky a klimatu, pokud jde o rozměr „Vnitřní trh s energií“ v souladu s články 3, 4 a 7 nařízení (EU) 2018/1999, a v jejich integrovaných dvouletých zprávách o pokroku v souladu s článkem 17 nařízení (EU) 2018/1999. Členské státy mohou stanovit předběžné orientační cíle před prvním předložením zprávy podle čl. 19c odst. 1 tohoto nařízení.

Režimy podpory **nefosilní flexibility**

1. **Pokud [...] investice do nefosilní flexibility nejsou dostatečné k dosažení orientačního vnitrostátního cíle nebo případně předběžných orientačních cílů určených v souladu s článkem 19d, mohou členské státy uplatnit režimy podpory nefosilní flexibility sestávající z plateb za dostupnou kapacitu nefosilní flexibility, aniž jsou dotčeny články 12 a 13.**
2. [...] **Možnost uplatňovat opatření podle odstavce 1 nebrání členským státům v tom, aby plnily své orientační cíle uvedené v [...] článku 19d jinými prostředky.**
3. [...]

Článek 19f

Koncepční zásady režimů podpory **nefosilní** flexibility

[...] **Režimy podpory** nefosilní flexibility uplatňované členskými státy v souladu s čl. 19[...]e odst. 1:

- a) nepřekračují rámec toho, co je nezbytné [...] **k dosažení orientačního vnitrostátního cíle nebo případně předběžného orientačního cíle určeného [...] v souladu s článkem 19d** nákladově efektivním způsobem;
- b) se omezí na nové investice do **zdrojů** v rámci nefosilní flexibility, jako je odezva [...] strany poptávky a ukládání **energie**;
- c) [...] neznamenají zahájení výroby energie z fosilních paliv za bodem měření;
- d) vybírají poskytovatele kapacity v otevřeném, transparentním, konkurenčním, nediskriminačním a nákladově efektivním řízení;
- e) zabraňují přílišnému narušení účinného fungování trhů s elektřinou, včetně zachování účinných provozních pobídek a cenových signálů a vystavení kolísání cen a tržnímu riziku;
- f) poskytují pobídky pro integraci na trhu s elektřinou způsobem, které vychází ze situace na trhu a zohledňují ji, přičemž zabraňují zbytečným narušením trhů s elektřinou a zohledňují možné náklady na integraci systému a stabilitu sítě;

- g) stanoví minimální úroveň účasti na trhu, pokud jde o aktivovanou energii, která zohlední technické zvláštnosti[...] **zařízení poskytujícího flexibilitu;**
- h) ukládají vhodné sankce poskytovatelům kapacity, kteří nedodrží minimální úroveň účasti na trhu uvedenou v písmenu g) nebo kteří se neřídí účinnými provozními pobídkami a [...] **cenovými signály uvedenými v písmenu e);**

[...] [...]

9a) Článek 21 se mění takto:

a) odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„ 1. Členské státy mohou při provádění opatření uvedených v čl. 20 odst. 3 tohoto nařízení v souladu s články 107, 108 a 109 Smlouvy o fungování EU zavést kapacitní mechanismy.“

b) odstavec 7 se zrušuje;

c) odstavec 8 se nahrazuje tímto:

„8. Kapacitní mechanismy schvaluje Komise na dobu nejvýše deseti let. Objem vyčleněných kapacit se snižuje na základě prováděcích plánů uvedených v článku 20. Členské státy po zavedení kapacitního mechanismu pokračují v uplatňování prováděcího plánu.“

9b) V čl. 22 odst. 1 se písmeno a) zrušuje.

10) V čl. 37 odst. 1 se písmeno a) nahrazuje tímto:

„a) provádí koordinovaný výpočet kapacity v souladu s metodikami vypracovanými podle rámcového pokynu pro přidělování kapacity na dlouhodobém trhu, rámcového pokynu pro přidělování kapacity a řízení přetížení a rámcového pokynu pro obchodní zajišťování výkonové rovnováhy v elektroenergetice přijatých na základě čl. 18 odst. 5 nařízení (ES) č. 714/2009;“.

11) Článek 50 se mění takto:

a) vkládá se nový odstavec [...], který zní:

„4a. Provozovatelé přenosových soustav rovněž poskytují uživatelům soustavy jasné a transparentní informace o stavu a vyřizování jejich žádostí o připojení. Tyto informace poskytnou do tří měsíců od podání žádosti.“

12) V článku 57 se doplňuje nový odstavec [...], který zní:

„3. Provozovatelé distribučních soustav a provozovatelé přenosových soustav vzájemně spolupracují při zveřejňování informací o kapacitě dostupné pro nová připojení v jejich příslušných oblastech provozu a činí tak konzistentním způsobem a poskytují dostatečně podrobný přehled zhotovitelům nových energetických projektů a dalším potenciálním uživatelům sítě.“

13) V čl. 59 odst. 1 se písmeno b) nahrazuje tímto:

„b) [...]pravidla pro přidělování kapacit a řízení přetížení podle článku 6 směrnice (EU) 2019/944 a článků 7 až 10, 13 až 17, 19 a 35 až 37 tohoto nařízení, včetně pravidel pro metodiky a postupy pro výpočet přidělování kapacity na následující den, vnitrodenní kapacity a kapacity na dlouhodobém trhu, modely sítě, konfiguraci nabídkových zón, redispečink a protiobchody, obchodní algoritmy, jednotné propojení denních a vnitrodenních trhů, včetně možnosti provozování jediným subjektem, závaznost přidělené kapacity mezi zónami, rozdělování příjmu z přetížení, **regionální virtuální uzly pro dlouhodobý trh, přidělování a usnadnění obchodování** s dlouhodobými finančními přenosovými právy jednotnou platformou pro přidělování, zajištění rizik spojených s přenosem mezi zónami, postupy jmenování a krytí nákladů na přidělování kapacity a řízení přetížení;[...]"

13a) V článku 64 se doplňuje nový odstavec, který zní:

„2a. Odchylně od čl. 6 odst. 9, 10 a 11 mohou Estonsko, Litva a Lotyšsko uzavírat finanční smlouvy na regulační zálohu až pět let před začátkem poskytování regulační zálohy. Doba trvání těchto smluv nepřesáhne osm let poté, co Estonsko, Litva a Lotyšsko vstoupily do synchronně propojené oblasti kontinentální Evropa.

Vnitrostátní regulační orgány Estonska, Litvy a Lotyšska mohou svým vnitrostátním provozovatelům přenosových soustav povolit přidělování kapacity mezi zónami tržním procesem, jak je popsáno v článku 41 nařízení Komise (EU) 2017/2195, bez omezení objemu, a to do šesti měsíců od okamžiku, kdy je proces souběžné optimalizace přidělování plně proveden a zprovozněn podle čl. 38 odst. 3 nařízení Komise (EU) 2017/2195.“

13b) V článku 64 se doplňuje nový odstavec, který zní:

Odchylně od čl. 22 odst. 4 písm. b) mohou členské státy požádat, aby výrobní kapacita s emisemi CO₂ z fosilních paliv vyššími než 550 g na kWh elektřiny, která zahájila komerční výrobu před 4. červencem 2019, mohla být – s výhradou dodržení ustanovení článků 107 a 108 Smlouvy o fungování EU –, výjimečně zařazována nebo obdržela platby či závazky k dalším platbám v rámci kapacitního mechanismu schváleného Komisí před vstupem tohoto nařízení v platnost. Komise posoudí dopad příslušné žádosti z hlediska emisí skleníkových plynů a s výhradou dodržení ustanovení článků 107 a 108 Smlouvy o fungování EU může povolení udělit, jsou-li splněny tyto podmínky:

- a) členský stát provedl po vstupu nařízení (EU) 2019/943 v platnost soutěžní nabídkové řízení v souladu s ustanoveními článku 22, jehož cílem je zajistit maximální účast poskytovatelů kapacit, jež splňují požadavky uvedené v čl. 22 odst. 4, pokud smluvní období pokrývá dobu alespoň do 31. prosince 2028;**
- b) objem kapacity nabízené v soutěžním nabídkovém řízení podle písmene a) není dostatečný k vyřešení potíží s přiměřeností zjištěných podle čl. 20 odst. 1 pro smluvní období, na něž se nabídkové řízení vztahuje;**

- c) výrobní kapacita s emisemi CO₂ z fosilních paliv vyššími než 550 g na kWh elektřiny, je zařazena nebo obdrží platby či závazky k dalším platbám na období nepřesahující jeden rok a je pořízena prostřednictvím dalšího procesu zadávání veřejných zakázek, jež splňuje všechny požadavky uvedené článku 22, s výjimkou požadavků stanovených v odst. 4 písm. b) a pouze pro takový objem kapacity, jenž je nezbytný k vyřešení potíží s přiměřeností zjištěných v písmenu b). Odchylka podle tohoto odstavce může být uplatňována do 31. prosince 2028.

13c) V článku 69 se doplňuje nový odstavec 1a, který zní:

„1a) Nejpozději jeden měsíc po vstupu tohoto nařízení v platnost Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě podrobnou zprávu, v níž posoudí možnosti zefektivnění a zjednodušení postupu uplatňování kapacitního mechanismu podle kapitoly IV tohoto nařízení, aby se zajistilo, že členské státy budou moci včas řešit potíže s přiměřeností. V této souvislosti Komise případně požádá agenturu, aby upravila metodiku pro evropské posouzení přiměřenosti zdrojů uvedené v článku 23 v souladu s postupem stanoveným v člancích 23 a 27.

Nejpozději tři měsíce po vstupu toho nařízení v platnost Komise po konzultaci s členskými státy případně předloží návrhy na zjednodušení postupu pro posuzování kapacitních mechanismů.“

14) Doplňuje se nový článek[...], který zní:

„ Článek 69a

Interakce s finančními právními předpisy Unie

Žádné ustanovení tohoto nařízení se neodchyluje od ustanovení směrnice (EU) 2014/65, nařízení (EU) č. 648/2012 a nařízení (EU) č. 600/2014, pokud účastníci trhu nebo organizátoři trhu vykonávají činnosti související s finančními nástroji, zejména ve smyslu **čl. 4 odst. 1 [...]****bodu 15** směrnice (EU) 2014/65.“

15) V příloze I se bod 1.2 nahrazuje tímto:

„1.2 Koordinovaný výpočet kapacity se provádí pro všechny časové rámce přidělování.“

Článek 2

[Článek 2 bude od tohoto pozměňujícího nařízení oddělen a stane se samostatnou směrnicí, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001 a (EU) 2019/944 – znění přesunuto za článek 5].

Článek 3

[Článek 3 bude od tohoto pozměňujícího nařízení oddělen a stane se samostatnou směrnicí, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001 a (EU) 2019/944 – znění přesunuto za článek 5].

Článek 4

Změny nařízení (EU) 2019/942 [...]

Nařízení (EU) 2019/942 se mění takto:

1) Článek 2 se mění takto:

a) písmeno a) se nahrazuje tímto:

„a) vydává stanoviska a doporučení určená provozovatelům přenosových soustav, ENTSO pro elektřinu, ENTSO pro zemní plyn, subjektu EU DSO, jednotné platformě pro přidělování zřízené v souladu s nařízením **Komise (EU) 2016/1719³²**, a **případně subjektu určenému k řízení integrovaných denních vnitrodenních trhů**, [...]regionálním koordinačním centřům [...]a **nominovaným organizátorům trhu[...] s elektřinou;**“

³² **Nařízení Komise (EU) 2016/1719 ze dne 26. září 2016, kterým se stanoví rámcový pokyn pro přidělování kapacity na dlouhodobém trhu (Úř. věst. L 259, 27.9.2016, s. 42).**

b) písmeno d) se nahrazuje tímto:

„d) vydává samostatná rozhodnutí o poskytování informací podle čl. 3 odst. 2, čl. 7 odst. 2 písm. b) a čl. 8 písm. c); o schválení podmínek a metodik podle čl. 4 odst. 4 a čl. 5 odst. 2, 3 a 4; o přezkumu nabídkových zón podle čl. 5 odst. 7; o technických otázkách podle čl. 6 odst. 1; o řešení sporů mezi regulačními orgány podle čl. 6 odst. 10; o regionálních koordinačních centrech podle čl. 7 odst. 2 písm. a); o schválení a změnách metodik a výpočtů a technických specifikací podle čl. 9 odst. 1; o schválení a změnách metodik podle čl. 9 odst. 3; o výjimkách podle článku 10; o infrastruktuře podle čl. 11 písm. d); ve věcech integrity a transparentnosti velkoobchodního trhu podle článku 12,[...]; a o schválení a změnách návrhů ENTSO pro elektřinu a subjektu EU DSO ve věcech metodiky týkající se údajů a analýzy, které mají být poskytnuty, pokud jde o potřeby flexibility podle čl. 5 odst. 10; „

2) V čl. 3 odst. 2 se doplňuje[...] pododstavec, který zní:

„ Tento odstavec se vztahuje rovněž na jednotnou platformu pro přidělování zřízenou v souladu s nařízením (EU) 2016/1719 a **případně na subjekt určený k řízení integrovaných denních a vnitrodenních trhů.**“

3) V článku 4 se doplňuje nový odstavec[...], který zní:

„9. **Odstavce 6, 7 a 8 se vztahují rovněž na jednotnou platformu pro přidělování zřízenou v souladu s nařízením (EU) 2016/1719 a případně na subjekt určený k řízení integrovaných denních a vnitrodenních trhů.**“

4) V čl. 5 odst. 8 se doplňuje [...]pododstavec, který zní:

„ ACER sleduje jednotnou platformu pro přidělování zřízenou v souladu s nařízením (EU) 2016/1719 a **případně subjekt určený k řízení integrovaných denních a vnitrodenních trhů.**“

5) [...]

[...] [...]

6) V článku 5 se doplňuje nový odstavec[...], který zní:

„10. ACER schválí a případně pozmění společný návrh sítě ENTSO pro elektřinu a subjektu EU DSO ve věcech metodiky týkající se údajů a analýzy, které mají být poskytnuty, pokud jde o potřeby flexibility podle čl. 19[...]c odst. 4 nařízení (EU) 2019/943.“

6a) V článku 6 se odstavec 9 mění takto:

„**ACER předkládá příslušnému regulačnímu orgánu a Komisi stanoviska v souladu s čl. 8 odst. 3 a čl. 16 odst. 3 nařízení (EU) 2019/943.**“

7) V článku 15 se doplňuje nový odstavec[...], který zní:

„5. ACER vydá zprávu, která analyzuje vnitrostátní posouzení potřeb flexibility a poskytuje doporučení k otázkám přeshraničního významu, pokud jde o zjištění regulačních orgánů podle čl. 19[...]**e** odst. 7 nařízení (EU) 2019/943.“

Článek 5

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost [[...]dvacátým] dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

Ve Štrasburku dne

Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně

Za Radu
předseda/předsedkyně

Článek 2

Změny směrnic (EU) 2018/2001 a (EU) 2019/944 s cílem zlepšit uspořádání trhu Unie s elektřinou³³

[Následující články 1 a 2 byly původně články 2 a 3 nařízení]

Směrnice (EU) 2019/944 [...] se mění takto:

1) Článek 2 se mění takto:

a) a) body 8 a 49 se [...] nahrazují tímto:

- „8) „aktivním zákazníkem“ konečný zákazník nebo skupina společně jednajících konečných zákazníků, kteří spotřebovávají nebo ukládají elektřinu vyrobenou ve svých vlastních prostorách umístěných ve vymezených hranicích, nebo elektřinu vyrobenou z vlastních zdrojů nebo sdílenou elektřinu v jiných prostorách nacházejících se v téže nabídkové zóně, nebo kteří prodávají elektřinu vyrobenou z vlastních zdrojů, či se účastní programů flexibility nebo energetické účinnosti, za předpokladu, že uvedené činnosti nepředstavují jejich hlavní obchodní nebo profesijní činnost;“
- 49) „nefrekvenční podpůrnou službou“ služba využívaná provozovatelem přenosové soustavy nebo provozovatelem distribuční soustavy k regulaci napětí v ustáleném stavu, dodávkám rychlého jalového proudu, zajištění setrvačnosti kvůli stabilitě místní sítě, zkratového proudu, schopnosti startu ze tmy, schopnosti ostrovního provozu a snížení spotřeby v době špičky;“

³³ Body odůvodnění budou doplněny.

- b) vkládají se nové body, které znějí:

„15a) „smlouvou na dodávky elektřiny za pevnou cenu na dobu určitou“
smlouva o dodávkách elektřiny mezi dodavatelem a konečným
zákazníkem, která **po celou dobu trvání smlouvy** zaručuje stejné
smluvní podmínky, včetně ceny, přičemž v rámci pevné ceny může
obsahovat flexibilní prvek zahrnující například kolísání cen ve špičce
a mimo špičku;

10a) „sdílením energie“ vlastní spotřeba aktivními zákazníky energie
z obnovitelných zdrojů buď:

- a) vyrobené nebo ukládané společně v místě odběru, nebo mimo něj,
prostřednictvím zařízení, které vlastní nebo pronajímají, ať už
zcela, nebo zčásti; nebo
- b) právo, k níž na ně bylo převedeno jiným aktivním zákazníkem, ať
už bezplatně nebo za úplatu.

[...] [...]

24a) „dodavatelem poslední instance“ dodavatel, který je [...] určen k převzetí
dodávek elektřiny zákazníkům dodavatele, který ukončil činnost;“.

2) Článek 4 se nahrazuje tímto:

„ Článek 4

Svobodný výběr dodavatele

Členské státy zajistí, aby všichni zákazníci mohli svobodně nakupovat elektřinu od dodavatele dle vlastního výběru. Členské státy zajistí, aby všichni zákazníci měli možnost uzavřít současně více než jednu smlouvu na dodávky elektřiny a aby za tímto účelem měli nárok mít ve svých odběrových místech více než jeden bod měření a bod účtování pro jediné místo připojení.“

3) Článek 11 se mění takto:

a) nadpis se nahrazuje tímto:

„ Nárok na smlouvu s dynamickým určováním ceny elektřiny
a na smlouvu za pevnou cenu na dobu určitou“;

b) odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„1. Členské státy zajistí, aby vnitrostátní regulační rámec dodavatelům umožňoval nabízet smlouvy za pevnou cenu na dobu určitou a smlouvy s dynamickým určováním ceny elektřiny. Členské státy zajistí, aby koneční zákazníci, kteří mají nainstalován inteligentní elektroměr, mohli požádat o uzavření smlouvy s dynamickým určováním ceny elektřiny a aby všichni koneční zákazníci mohli požádat o uzavření smlouvy s pevně stanovenou cenou elektřiny na dobu určitou nejméně jednoho roku alespoň jednoho dodavatele a každého dodavatele, který má více než 200 000 konečných zákazníků.

Odchylně od prvního pododstavce mohou členské státy od povinnosti nabízet smlouvy za pevnou cenu na dobu určitou osvobodit dodavatele s více než 200 000 konečnými zákazníky, pokud tento dodavatel nabízí pouze smlouvy s dynamickým určováním ceny a daná výjimka nemá negativní dopad na hospodářskou soutěž ani na dostatečný výběr smluv za pevnou cenu na dobu určitou pro zákazníky.“

c) vkládá se nový odstavec [...], který zní:

„1a. Před uzavřením nebo prodloužením jakékoli smlouvy koneční zákazníci obdrží stručný přehled základních smluvních podmínek v přehledné, výstižné a srozumitelné podobě. Tento přehled musí obsahovat alespoň informace o celkové ceně a **jejím rozčlenění**, propagačních akcích, doplňkových službách [...] a slevách a [...] **stanovit** práva uvedená v čl. 10 odst. 3 písm. a), b), d), e) a f). Komise v tomto ohledu poskytne pokyny.

“

d) odstavec 2 se nahrazuje tímto:

„2. Členské státy zajistí, aby koneční zákazníci byli dodavateli plně informováni o příležitostech, nákladech a rizicích [...] **příslušných typů** smluv o dodávkách elektřiny a zajistí, aby dodavatelé byli povinni poskytovat konečným zákazníkům odpovídající informace, včetně toho, že je nutné si nechat nainstalovat vhodný elektroměr. Regulační orgány sledují vývoj trhu a posuzují rizika, která mohou být s novými produkty a službami spojena, a řeší nekalé praktiky.“

4) Vkládají se nové články, které znějí:

„ Článek 15a“

Právo na sdílení energie

„1. Všechny domácnosti, malé a střední podniky a veřejné subjekty mají právo podílet se na sdílení energie jako aktivní zákazníci.

[...]2. Aktivní zákazníci jsou oprávněni sdílet energii z obnovitelných zdrojů mezi sebou na základě soukromých dohod nebo prostřednictvím právního subjektu.

[...]3. Aktivní zákazníci mohou za účelem usnadnění sdílení energie využívat pro účely instalace a provozu, včetně měření a údržby, třetí stranu, která vlastní nebo spravuje zařízení pro ukládání energie nebo zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů, aniž by tato třetí strana byla považována za aktivního zákazníka.

[...]4. Členské státy zajistí, aby aktivní zákazníci, kteří se účastní sdílení energie:

[...]a) měli nárok na započtení sdílené elektřiny s jejich celkovou naměřenou spotřebou v časovém intervalu, který není delší než interval zúčtování odchylek, aniž jsou dotčeny příslušné daně, poplatky a síťové poplatky;

[...]b) požívali všechna práva a povinnosti spotřebitelů jako koneční zákazníci podle této směrnice, s výjimkou případu sdílení energie mezi domácnostmi s instalovaným výkonem do 10,8 kW v **případě jednotlivých domácností [, jak je upřesněno v revidované směrnici o obnovitelných zdrojích energie 2021/557,]** a do 50 kW v budovách s více bytovými jednotkami [...]**[, jak je upřesněno v přepracovaném znění směrnice o energetické náročnosti budov 2021/802,]**;

[...]c) měli přístup ke vzorovým dohodám o [...]sdílení energie mezi domácnostmi a smlouvám o pronájmu, leasingu nebo investování do zařízení pro ukládání energie a zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů za účelem sdílení energie se spravedlivými a transparentními podmínkami; v případě sporů v souvislosti s těmito dohodami mají koneční zákazníci přístup k mimosoudnímu řešení sporů v souladu s článkem 26;

[...]d) nebyli vystaveni nespravedlivému a diskriminačnímu zacházení ze strany účastníků trhu nebo svých subjektů zúčtování;

[...]e) byli informováni o možnosti změn nabídkových zón v souladu s článkem 14 nařízení (EU) 2019/943 a o skutečnosti, že právo sdílet energii je omezeno na jednu a tutéž nabídkovou zónu.

[...]5. Členské státy zajistí, aby příslušní provozovatelé přenosových nebo distribučních soustav nebo jiné určené subjekty:

[...]a) nejméně jednou měsíčně a v souladu s článkem 23 monitorovali, shromažďovali, ověřovali a sdělovali údaje o měření týkající se sdílené elektřiny s příslušnými konečnými zákazníky a účastníky trhu;

[...]b) poskytl příslušné kontaktní místo k registraci ujednání o sdílení energie, obdrželi informace o příslušných bodech měření, změnách umístění a účasti a aby případně jasně, transparentně a včas ověřili metody výpočtu.

[...]6. Členské státy přijmou vhodná a nediskriminační opatření, aby zajistily, že domácnosti trpící energetickou chudobou a zranitelné domácnosti budou mít přístup k systémům sdílení energie. Tato opatření mohou zahrnovat podpůrná finanční opatření nebo kvótu pro přidělování produkce.

7. **Tímto článkem není dotčeno právo zákazníků zvolit si svého dodavatele v souladu s článkem 4 ani použitelná vnitrostátní pravidla pro povolování poskytovatelů.“**

Článek 18a

Řízení rizik dodavatelů

1. [...]Regulační orgány, **nebo pokud členský stát za tímto účelem určil alternativní příslušný orgán, tyto určené příslušné orgány** zajistí, aby dodavatelé měli zavedeny a uplatňovali vhodné zajišťovací strategie, které omezí riziko, které pro ekonomickou životaschopnost smluv se zákazníky představují změny velkoobchodních dodávek elektřiny, a zároveň zachovají likviditu a cenové signály z krátkodobých trhů.
2. Zajišťovací strategie dodavatelů mohou zahrnovat použití smluv o nákupu elektřiny. Pokud existují dostatečně rozvinuté trhy pro smlouvy o nákupu elektřiny, které umožňují účinnou hospodářskou soutěž, mohou členské státy požadovat, aby část rizikové expozice dodavatelů vůči změnám velkoobchodních cen elektřiny odpovídající době jejich expozice na straně spotřebitele byla pokryta prostřednictvím smluv o nákupu elektřiny pro elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů energie, s výhradou dodržování práva Unie v oblasti hospodářské soutěže.
3. Členské státy budou usilovat o zajištění dostupnosti zajišťovacích produktů pro občanská energetická společenství a společenství pro obnovitelné zdroje.“

5) Vkládají se [...] **nové články**, které znějí:

„ Článek 27a

Dodavatel poslední instance

1. Členské státy [...] **zavedou režim pro dodavatele poslední instance s cílem zajistit kontinuitu dodávek** alespoň pro zákazníky v domácnostech.
Dodavatelé poslední instance jsou jmenováni spravedlivým, [...] transparentním a nediskriminačním postupem.
2. Koneční zákazníci, kteří jsou převedeni pod dodavatele poslední instance, neztrácejí svá práva zákazníků, zejména práva stanovená v článcích 4, 10, [...] 12, 14, 18 a 26.
3. Členské státy zajistí, aby dodavatelé poslední instance neprodleně informovali převedené zákazníky o obchodních podmínkách a aby těmto zákazníkům zajistili plynulou kontinuitu služeb po dobu nejméně šesti měsíců.
4. Členské státy zajistí, aby koneční zákazníci získali informace a motivaci k přechodu na tržní nabídku.
5. Členské státy mohou požadovat, [...] aby dodavatel poslední instance dodával elektřinu zákazníkům v domácnostech, kteří neobdrží tržní nabídky.
V takových případech se použijí podmínky stanovené v článku 5.

Článek 28a

Ochrana zranitelných zákazníků před odpojením

Členské státy zajistí, aby zranitelní zákazníci byli chráněni před odpojením elektřiny. Tato ochrana se poskytuje jako součást koncepce zranitelných zákazníků podle čl. 28 odst. 1 [...], aniž jsou dotčena opatření stanovená v čl. 10 odst. 11.“

6) V článku 27 se odstavec 1 nahrazuje tímto:

„1. Členské státy zajistí, aby všichni zákazníci v domácnostech, a pokud to členské státy uznají za vhodné, i malé podniky mohli využívat univerzální služby, což znamená mít na jejich území právo na dodávky elektřiny ve stanovené kvalitě za konkurenční, jednoduše a jasně srovnatelné, transparentní a nediskriminační ceny. Aby zajistily poskytování univerzální služby, uloží členské státy provozovatelům distribučním soustav povinnost připojit zákazníky do sítě za podmínek a při dodržení sazeb stanovených postupem podle čl. 59 odst. 7. Tato směrnice nebrání členským státům, aby posilovaly tržní postavení zákazníků v domácnostech a malých a středních zákazníků mimo domácnosti podporou možnosti dobrovolného sdružování se pro zastupování této kategorie zákazníků.“

7) V článku 31 se odstavec 3 nahrazuje tímto:

„3. Provozovatel distribuční soustavy poskytuje uživatelům soustavy informace, které potřebují pro účinný přístup k soustavě, včetně jejího účinného využití. Provozovatel distribuční soustavy zejména zveřejňuje jasným a transparentním způsobem informace o kapacitě dostupné pro nová připojení v jeho příslušné oblasti provozu, a to i v přetížených oblastech, pokud je možné přizpůsobit připojení pro flexibilní ukládání energie, a tyto informace pravidelně, alespoň jednou za čtvrt roku, aktualizují.

Provozovatelé distribučních soustav rovněž poskytují uživatelům soustavy jasné a transparentní informace o stavu a vyřizování jejich žádostí o připojení. Tyto informace poskytnou do tří měsíců od podání žádosti.“

3a. Členské státy se mohou rozhodnout neuplatňovat odstavec 3 na integrované elektroenergetické podniky, které obsluhují méně než 100 000 připojených zákazníků nebo malé izolované soustavy.“

8) V článku 40 se doplňuje nový [...]odstavec, který zní:

[...]

„6a. Požadavky uvedené v odstavcích 5 a 6 se nepoužijí na produkt pro snížení spotřeby ve špičkách obstaraný v souladu s článkem 7a nařízení (EU) 2019/943.“

9) Článek 59 se mění takto:

a) v odstavci 1 se [...] **písmeno c)** nahrazuje tímto:

„c) [...] v úzké spolupráci s ostatními regulačními orgány zajistit, aby jednotná platforma pro přidělování zřízená v souladu s nařízením (EU) 2016/1719, **případně subjekt určený k řízení integrovaných denních a vnitrodenních trhů**, síť ENTSO pro elektřinu a subjekt EU DSO plnily své povinnosti vyplývající z této směrnice, z nařízení (EU) 2019/943, z kodexů sítě a rámcových pokynů přijatých podle článků 59, 60 a 61 nařízení (EU) 2019/943 a z dalších příslušných právních předpisů Unie, včetně těch, které se týkají přeshraničních otázek, a z rozhodnutí ACER, a společně zjišťovat případy, kdy jednotná platforma pro přidělování, síť ENTSO pro elektřinu a subjekt EU DSO neplní své povinnosti; pokud regulační orgány nejsou schopny dosáhnout dohody do čtyř měsíců od zahájení konzultací vedených za účelem společného zjištění nesouladu, postoupí se záležitost v souladu s čl. 6 odst. 10 nařízení (EU) 2019/942 ACER k rozhodnutí;“

b) v odstavci 1 se [...] **písmeno z)** nahrazuje tímto:

„z) [...] sledovat, jak jsou odstraňovány neodůvodněné překážky a neodůvodněná omezení týkající se spotřeby elektřiny vyrobené z vlastních zdrojů a občanských energetických společenství, mimo jiné [...] **překážky a omezení bránící** připojení flexibilní distribuované výroby energie v přiměřené lhůtě [...].“ [...]

c) odstavec 4 se nahrazuje tímto:

„4. Regulační orgán působící v členském státě, v němž má sídlo jednotná platforma pro přidělování, **případně subjekt určený k řízení integrovaných denních a vnitrodenních trhů**, síť ENTSO pro elektřinu nebo subjekt EU DSO, má pravomoc těmto subjektům ukládat účinné, přiměřené a odrazující sankce, pokud neplní své povinnosti vyplývající z této směrnice, z nařízení (EU) 2019/943 nebo z jakýchkoli relevantních právně závazných rozhodnutí regulačního orgánu nebo ACER, nebo navrhnout, aby takové sankce uložil příslušný soud.“

9a) V článku 66 se doplňuje nový odstavec, který zní:

Odchylně od čl. 40 odst. 4 mohou provozovatelé přenosových soustav v Estonsku, Litvě a Lotyšsku využívat služeb výkonové rovnováhy poskytovaných domácími poskytovateli v oblasti ukládání elektřiny, podniky přidruženými k provozovatelům přenosových soustav a dalšími zařízeními ve vlastnictví provozovatelů přenosových soustav.

Odchylně od čl. 54 odst. 2 mohou Estonsko, Litva a Lotyšsko povolit svým provozovatelům přenosových soustav a podnikům přidruženým k provozovatelům přenosových soustav, aby vlastnili, vyvíjeli, spravovali a provozovali zařízení pro ukládání elektřiny bez otevřeného, transparentního a nediskriminačního nabídkového řízení, a mohou povolit, aby tato zařízení pro ukládání elektřiny nakupovala nebo prodávala elektřinu na vyrovnávacích trzích.

Odchyly od čl. 40 odst. 4 a čl. 54 odst. 2 se uplatní po dobu až tří let od vstupu Estonska, Litvy a Lotyšska do synchronně propojené oblasti kontinentální Evropa. Je-li to nezbytné pro zachování bezpečnosti dodávek, může Komise počáteční tříleté období prodloužit, a to nejvýše o pět let.“

9b) V článku 66 se doplňuje nový odstavec, který zní:

7. Odchylně od čl. 40 odst. 4 a čl. 54 odst. 2 může Kypr povolit svému provozovateli přenosové soustavy, aby vlastnil, vyvíjel, spravoval a provozoval zařízení pro ukládání elektřiny bez otevřeného, transparentního a nediskriminačního nabídkového řízení.

Odchyly od čl. 40 odst. 4 a čl. 54 odst. 2 se uplatní do doby připojení přenosové soustavy Kypru k přenosovým soustavám jiných členských států prostřednictvím propojovacích vedení.“

10) Vkládá se nový článek [...], který zní:

„ Článek 66a

Přístup k cenově dostupné energii během krize cen elektřiny

„1. **Rada může na návrh Komise prostřednictvím prováděcího [...]**rozhodnutí vyhlásit regionální nebo celounijní krizi cen elektřiny, jsou-li splněny tyto podmínky:

- a) velmi vysoké **průměrné** ceny na velkoobchodních trzích s elektřinou dosahují nejméně dvouapůlnásobku průměrné ceny za předchozích pět let a neočekává se, že by v příštích nejméně šesti měsících klesly. **Při výpočtu průměrné ceny za předchozích pět let se nebere v potaz rok 2022 a období, kdy byla vyhlášena regionální nebo celounijní krize cen elektřiny;**

- b) maloobchodní ceny elektřiny prudce narůstají [...] **v rozmezí 70 %**
a neočekává se, že by v příštích nejméně [...] **třech** měsících klesly, a
 - c) růst cen elektřiny negativně ovlivňuje širší hospodářství.
2. [...]V rozhodnutí o vyhlášení regionální nebo celounijní krize cen elektřiny **se upřesní** doba platnosti tohoto rozhodnutí, která může být až jeden rok.
Uvedená doba platnosti může být postupem stanoveným v odstavci 7 prodloužena na po sobě jdoucí období v délce až jednoho roku.
3. **Komise předloží návrh na vyhlášení regionální nebo celounijní krize cen elektřiny, včetně navrhované doby platnosti příslušného rozhodnutí, pokud se domnívá, že podmínky uvedené v odstavci 1 jsou splněny.**
4. **Rada může kvalifikovanou většinou návrh Komise předložený podle odstavců 3 a 7 změnit.**
5. Pokud [...] **Rada** přijala rozhodnutí podle odstavce 1, mohou členské státy po dobu platnosti tohoto rozhodnutí uplatňovat cílené veřejné zásahy do stanovování cen za dodávky elektřiny malým a středním podnikům. Tyto veřejné zásahy musí:
- a) být omezeny na nejvýše 70 % spotřeby příjemce ve stejném období předchozího roku a zachovat pobídku ke snížení poptávky;
 - b) splňovat podmínky stanovené v čl. 5 odst. 4 a 7;
 - c) případně splňovat podmínky stanovené v odstavci 4.

6. Pokud [...] **Rada** přijala rozhodnutí podle odstavce 1, mohou členské státy odchýlně od čl. 5 odst. 7 písm. c) po dobu platnosti tohoto rozhodnutí při uplatňování cílených veřejných zásahů do stanovování cen za dodávky elektřiny podle čl. 5 odst. 6 nebo podle odstavce 3 tohoto článku výjimečně a dočasně stanovit cenu za dodávku elektřiny, která je nižší než náklady, jsou-li splněny tyto podmínky:
- a) cena stanovená pro domácnosti se vztahuje pouze na nejvýše 80 % mediánu spotřeby domácností a zachovává pobídku ke snížení poptávky;
 - b) nedochází k diskriminaci mezi dodavateli;
 - c) dodavatelům je poskytována náhrada za dodávky pod úrovní nákladů a
 - d) všichni dodavatelé jsou způsobilí poskytnout na stejném základě nabídku ceny za dodávky elektřiny, která je nižší než náklady.
7. **V přiměřené lhůtě před uplynutím doby platnosti stanovené podle odstavce 2 Komise posoudí, zda jsou podmínky uvedené v odstavci 1 i nadále splněny. Pokud se Komise domnívá, že podmínky uvedené v odstavci 1 jsou i nadále splněny, předloží Radě návrh na prodloužení doby platnosti rozhodnutí přijatého podle odstavce 1. Pokud se Rada rozhodne dobu platnosti prodloužit, použijí se během této prodloužené doby platnosti odstavce 5 a 6.**

8. Aniž jsou dotčeny články 107 a 108 Smlouvy o fungování EU, mohou členské státy do 30. června 2024 uplatňovat strop pro příjmy inframarginálních výrobců elektřiny za stejných podmínek, jaké jsou stanoveny v člancích 6 až 8 a článku 10 nařízení Rady (EU) 2022/1854. Do 15. května 2024 provede Komise přezkum uplatňování příslušných režimů podle tohoto odstavce a předloží Parlamentu a Radě zprávu o hlavních zjištěních vyplývajících z tohoto přezkumu.“

11) [...]

[...] [...]

[...]

[...] [...]

[...] [...]

[...]

[...]

Článek [...]2

Změny směrnice (EU) [...]

Směrnice (EU) 2018/2001 se mění takto:

- 1) Čl. 4 odst. 3 se mění takto:
 - a) druhý pododstavec se nahrazuje tímto:

„ Za tímto účelem se podpora v rámci režimů přímé podpory cen poskytuje ve formě tržní premie, která může být mimo jiné klouzavá nebo pevná. [...] **První** věta se nevztahuje na podporu elektřiny z obnovitelných zdrojů uvedených v čl. 19b odst. 2 nařízení **Evropského parlamentu a Rady** (EU) [...] **2019/943**³⁴, na kterou se vztahuje čl. 19b odst. 1 uvedeného nařízení.“

2) [...]

[...] [...]

[...]

[...]

³⁴ **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou (Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 54).**

Článek 3

Provedení ve vnitrostátním právu

- 1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do šesti měsíců po vstupu [této směrnice] v platnost. Odchylně od prvního pododstavce členské státy uvedou právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s čl. 1 body 2 a 4 v platnost nejpozději do 24 měsíců od vstupu [této směrnice] v platnost.**

Jejich znění sdělí neprodleně Komisi.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Musí rovněž obsahovat prohlášení, že odkazy ve stávajících právních a správních předpisech na směrnici nahrazenou touto směrnicí se považují za odkazy na tuto směrnici. Způsob odkazu a znění prohlášení si stanoví členské státy.“

Článek 4

Vstup v platnost

- 1. Tato směrnice vstupuje v platnost [dvacátým] dnem po vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie.**

Článek 5

Tato směrnice je určena členským státům.

Ve Štrasburku dne

Za Evropský parlament

předseda/předsedkyně

předseda/předsedkyně

Za Radu
